

Mariki wàrimè tináaṅsààtì Di mpátíri tɔ̀ tìi náaṅtì

Yesu tancóumbè tɛpíítè nè bedébé kòò mɔ̀u bè tu wè Mariki weè wàri di mpátíri. Ò do tú Sedisadεmmu εì kou nwe, kòo yō yètìrì tu Maari (Yesu Tōrè 12:12). Bè í nàké o cice yie kpɛti. Mariki kó dipátíri dii tu dipátíri dii kēñnì tináaṅsààtì kó yɛpáte miεke.

Mariki kó dipátíri ò di wàri Odommu kɔ̀be kpéi nke, ke bè náa nKirisì tumè ti Yiè nKuyie nkóo tōntì kù tōnní wè kòò bo pī nKuyie nkó mutōmmú, de kó dipátíri wàri ke náa nYesu pī mmùù tōmmú mmu, Kuyie mpāānāaṅtì náam̀bè nàké mùù kpéi (Esaii 42:1-21, 49:1-7). Mariki né dɔ̀ke ìkú tìi ìnkè ò wàũ dii m̀nnì o pátíri tìi tu: Tidiεti Yesu d̀òò tì, tìi benkú ò tumè Kuyie mBire.

Di mpátíri náaṅtì duó ke d̀ommè

1. Isāā-Batiisi nàammè Kuyie nnáaṅtì nè ò ānnémè Yesu bàtém̀m̀ (1:1-13)
2. Yesu otōntì pī mmùù tōmmú (1:14-13:37)
3. Yesu otōntì yiem̀m̀ Kuyie nkɛti ke yàa kúnè (14-15)
4. Yesu otōntì yāntém̀ ke na mukũũ (16)

Isāā-Batiisi nàammè Kuyie nnáaṅtì

(Wénté Matie 3:1-12 nè Duku 3:1-18 nè Isāā 1:19-28)

¹ Kuyie mBire Yesu Kirisi kó Tináaansààtì keténè,
² Kuyie ndo nàké tìnti ku pāānāaantì náaantò Esaii ke dò:

N yóó duónkomu n kóo tōntì
 wèè yóó niité kētūntε a ce.

³ Weè pīēkù dikpàà miεε ke tú:
 Tūntenè ti Yiè nkó kuce,
 séinnè o ce.

⁴ Tiì dōò Isāā-Batiisi bo diì mōnni dikpàà miεε ke náá nke tú: Duōnnè kè bè di dōò bàtémmù dèè benkú ke tú di dèmmu di yei, nkéceete, kè Kuyie nhūtè di yei ndi dōò mè.

⁵ Kè Sudee kó kutempē nkōbe bemou nè Sedisadεmmu kōbe bemou kè bè nkōrōo o borè ke dáanko be yei nkè Isāā bè āā bàtémmù kukó Suditēē mmiεε.

⁶ Kè weè Isāā ndáátí diyaàbòrì diì dùākénè yòyó kó ticitì ke bou fenaàkōnfè o ka, kòo kó mudii ntú ico nè ticièti. ⁷ Kòo nnáá nke tú: Wèè n tūnní ò deumu ke m pēēté n yí tūðke m bo sīnnémè kéūtè o neùtì.

⁸ Mí n di āā bàtémmù nè menie mme, kè wenwe bo ndi āā bàtémmù nè Muyaáansààmù.

*Bè ānnémè Yesu bàtémmù nè dibōò ò bennémè
 (Wénté Matie 3:13-4:11, nè Duku 3:21-22, 4:1-13
 nè Isāā 1:31-34)*

⁹ De kó dimōnni kè Yesu yènní Nansareti, Kadidee kó kutempē, nke Isāā-Batiisii ò ānné bàtémmù kukó Suditēē miεε. ¹⁰ Ò yètini diì mōnni menie mmiεε kè tiwetii kpeté kè Muyaáansààmùu cùténí o ñnkè ke dōnnè dikpetinónkperi. ¹¹ Kè bèε keè metammmè mamè yènnimè keñnkè ke tú: A tú m bire nde kè n da dó mesàà, ke da tá mediè.

12 Dende bàmbà nkè Muyaánsààmùu tanné Yesu dikpràà miεε. 13 Kòo kè dò yewe sipísìnàà kè dibòò ò beú, kòo bo tikpasĩnti miεε kè Kuyie ntòrè pĩ nho tōmmú.

Yesu yumè o tancóumbè kètibè

(Wénté Matie 4:12-22 nè Duku 4:14-15, 5:1-11)

14 Bè kpetínné diì m̀nni Isāã kè Yesu kòte Kadidee kénnaá Tináańsààti Kuyie nkpeti ke tú: 15 Kuyie ndo náké diì m̀nni kpéí, diì t̀̀̀ke, kè kù t̀̀̀té ke bo kanne ku kpààtiyuu, ceetenè di borime ḱyie nTináańsààti.

16 Diyiè mari kè Yesu mpeké Kadidee kó menie nnùù ḱyà Simòò nè o nantè Āntidee kè bè buò mmuyĩnditímù menie, ke yé bè do tùmè beyĩnwambè mbe. 17 Kè Yesu bè náké ke d̀̀: N tũnnenè kè n di d̀̀ò benitiwambè.

18 Kè bè p̀̀nkεε yóu be yĩndit̀̀rè kóò tũnne.

19 Kè Yesu yíe d̀̀t̀̀o ḱyà Sebedee kó ibí Isaku nè o nantè Isāã kè bè m̀̀nke bo be dabek̀̀ k̀̀ miεε ke d̀̀̀ri be yĩndit̀̀rè. 20 Kè Yesu bè yu kè bè p̀̀nkεε yóu be cice Sebedee nè bet̀̀mbè kudabek̀̀ k̀̀ miεε kóò tũnne.

Yesu bètimè dibòò onit̀̀ miεε

(Wénté Duku 4:31-37)

21 Teom̀̀p̀̀t̀̀e yiè Yesu nè o tancóumbè kè bèe kòte Kapennaummu, kè Yesu ta kutíintouku kénnaá mbenit̀̀bè Kuyie nnaànt̀̀. 22 Kè d̀̀e bè di mediè nnè ò bè náá mmèè botí, ke yé ò do í bè náámmè ikuó wààbè k̀̀me, ò do bè náánnè muwẽrímú mmu.

23 Ke s̀̀ nhonit̀̀ m̀̀u bo de miεε kè dibòò mari ò ta, kòo kuónko ke d̀̀: 24 Ti kpeti d̀̀mmε Yesu Nansareti kou, a k̀̀tení ke bo ti kuòmaà? Ti yému ke dò nha tú Kuyie ntōnní wè, wèè kpa meyei.

25 Kè Yesu di péi nke dò: Cíéké káyè onìti yìè mmiékè!

26 Kè dibàò kpekii de kóo nìti kékúónko mediè nkéyè. 27 Kè dèe di benìtibè bemou, kè bè mbékú betabè ke tú: Ba nni mmu die? Tináam̀p̀antì matì bènè! Ò màke muwèrímú ke péinko yebakè kè yè dàd̀ri ò yè mmù.

28 Mem̀me kòo yètìrìi p̀ankèe feité Kadidee kó ketenkè mièke.

Yesu do mièk̀unnemè bemuambè péu

(Wénté Matie 8:14-17 nè Duku 4:38-41)

29 Bè yènnì dii m̀annì kutíintouku kè Yesu ñkòri Simòo nè Āntidee be cíètè kè Isaku nè Isāã kè bèe ò neinè, 30 kénsò Simòo pokù yò m̀ nkòo k̀ntì t̀onni mediè kòò duó kè Yesu tuòkoo kè bè p̀ankèe ò nàké o kpéí. 31 Kè Yesu katoò ò duó dè, ke pí nho ǹùtè, kòò ínnì, kòò miétè kòo k̀ntìi bonke, kòo waá mmudii kè bè duó kè bèe di.

32 Diiyè ta dii m̀annì kè bè ñtuo bemuambè bemou nè yebakè ta bè. 33 Dihèi k̀obe bemou kè bè ntikoo ò bo tèè cíètè mièke dibòrì nù. 34 Kè Yesu mièk̀unne bemuambè péu bèè do m̀ mmumammú mubotí mubotí k̀ebetì yebakè péu yèè do ta benìtibè, ò í nyie nkè yè bo nnáa ke yé yè ò yémèmu.

Yesu do náantemè Kuyie náantì Kadidee kó mu-tentáá

35 Kukũwentóo kè dè kraá bi mediè, kè Yesu ítè kékenténè sicéĩ k̀embáa nkuyie. 36 Simòo nè o népobè kè bèe k̀ate o wammù. 37 Bè ò yà dii m̀annì kòò nàké ke dò: Benìtibè bemou da waammù.

38 Kè Yesu bè nàké ke dò: Ti kàtenè tipîti teti sihekési miéke kè m bè nàké Kuyie nnáànti, ke yé deé kpéi ntemè kè n kàtení.

39 Mèrìme kòo ñcenti Kadidee kó ketenkè kemou ke náante Kuyie nnáànti titiíntouti miéke, ke beti yebokè yèè ta benitibè.

*Yesu miékùnnemè dikònni
(Wénté Matie 8:1-4 nè Duku 5:12-16)*

40 Diyiè mari kè dikònni marii kàtení Yesu borè kéninkóo o ìikè kòò bántè ke dò: Kàa dó a bo na ké m miékùnnè kè n wenke.

41 Kè mesémmèe pí nYesu kòo youte o nàutè kòò kàáké ke dò: N dómu, miété kéwenke.

42 Dènde bàmbà kè tikònti deè kòo wenke. 43 Kè Yesu pànkèe ò cau nweti weti ke dò: 44 A báa yie nkénáké òmòu deè dòò, kàte kébenke a maa ikuó niùti, kédòò Mòyiisi dóú nyi kuó, kè deè benke benitibè bémou a miétéme.

45 De kóo niti itóo dii mònni kénnaantoo de kó tináànti ké ti pité tipîti timou, nè de kpéi mbá Yesu ténke í nna ke ta dihei mari, kémbo mekentimè kè tipîti timou kàbe kòròo o borè.

2

*Yesu miékùnnemè kuhòùkù
(Wénté Matie 9:1-8 nè Duku 5:17-26)*

1 Kè de dò yewe mayè kè Yesu wète Kapennaummu, kè bèe keè ò bomè tecfètè matè.

2 Kè benitibèe tíinko péu bá mefiè nténke í nkpaá nè ditowaào, kè Yesu mbè nàa nKuyie nnáànti.

3 Kè benitibèe mabèe tuàkeni bènaà ke to kuhòùkù.

4 Ditínni deu mèè kpéi bè í nna ké kù tuàkenè Yesu borè, ke yóu kédeke kéduute timùmmùnti Yesu

berínè dè, ke cūũnko be ò̀kù nè ku dóù. ⁵ Kè Yesu nwúó mbè tàmè ke dò nhò bo kù miékùnne, kénáké kuhò̀kù ke dò: M birɛ n da cǐ́mmu a yei.

⁶ Ke sǎ nyikuó wǎǎbè mabè dè kàri, kéntoti be yèmmè ke tú: ⁷ Dè dòmmɛ kòo nìti yie ndàátí ke náá mmie mbotí? Ò cààri Kuyie nyètìrì ndi, kè dè í tú Kuyie mmáà we mbo na kécǐ́ mmeyei? ⁸ Kè Yesu pǎnkeɛ banté bè toti tì be yèmmè, kè bè beke ke dò: Dè dòmmɛ ke di totí meyèmmè memme kó kubotí? ⁹ Òndɛ í yóù nè detɛrè? M bo yǐmè bè da cǐ́ nha yeinaa, kè m bo yǐmè íté kétúóté a dóù kékété? ¹⁰ N né dó kè di bantému ke dò nhOnitìbire mǎke muwèrímú ketenkè ìnkè ke bo na kécǐ́ mmeyei. ¹¹ Ò me nyǐ kénáké kuhò̀kù ke dò: Íté kétúóté a dóù kékò, kè mǐ me nyè.

¹² Ò béi memme kè kù pǎnkeɛ íté kétúóté ku dóù kè benitìbè bemou nkù wúó nkè kùu yè, kè dèe bè di bemou, kè bè ndéúkùnko Kuyie nyètìrì ke tú: Ti mu nyí yà diɛ mbotí nè ti bomè.

*Yesu yumè odàmpòòcǎutíwè mǎu bè tu wè Defii
(Wénté Matie 9:9-13 nè Duku 5:27-32)*

¹³ Kè Yesu wɛtɛ káyè kémpéké Kadidee kóo dàmpèrì nùu ke kunitisũkù ñkǎròo o borè kòò bè tiè. ¹⁴ Ò pǎnké diì mǎnnì káyà Adifee kó debirɛ Defii kòo kàri bèè cǎú dàmpòò be kóo bìròò, kè Yesu ò yu ke dò: N tũnne!

Kè Defii íté kóò tũnne.

¹⁵ Yesu nè o tancóumbè kè bè ñkari Defii cǐètè ke yo, ke wɛñnè bèè cǎú dàmpòò nè benitìbè tabè bè do tú bè mufòmму yeimu yembè, ke yé benitìbè do bè tũmmè péu. ¹⁶ Ikuó wǎǎbè Fadisǐ̀ɛbe kó fɛnafɛ

kɔbe yà diì m̀nni k̀ Yesu w̃́ññ bèè cɔú dàr̀p̀òò nè benitibè tɔbè bè do tú bè mufòmmu yeimu yembè ke yo, kébeke o tancòumbè ke d̀: Dè d̀omme k̀o w̃́ññ bèè cɔú dàr̀p̀òò nè mufòmmu yeimu yembè ke yo?

¹⁷ K̀ Yesu keè ké bè nàké ke d̀: Dè í tú bèè k̀nti naati bèè wanti otànti, bemuɔmbe bèè wanti otànti. N yí k̀tení ke wanti bèè yèmmè d̀ mbè wenni, n wanti bèè banté bè mbe ke d̀ mbè tu benitiyeibe.

Menubóummè

(Wénté Matie 9:14-17 nè Duku 5:33-39)

¹⁸ Diyiè mari k̀ Isāā-Batiisi k̀o betancòumbè nè Fadisiēbe kɔbe k̀ bè mboú dinùù, k̀ benitibè mabèe kɔte kébeke Yesu ke d̀: Dè d̀omme k̀ Isāā-Batiisi tancòumbè nè Fadisiēbe kɔbe k̀ bè bou dinùù bá f̃ nkɔbe í bou. ¹⁹ K̀ Yesu bè t̃́ññ ke d̀: Di yèmmè d̀ nhonitì t̀ú diì m̀nni o pok̀ o ñpobè bo na kéboú dinùù k̀o kraá bè bonàà? Biti! Bè báá na k̃́yóu mudì ò bè bonè diì m̀nni. ²⁰ De k̀o yeuwe kraanímu k̀ bè bo deite wèè t̀ú o pok̀, k̀ de yiè t̀òke bè bo bóu dinùù.

Depànnè nè dekotírè k̀o tináànti

²¹ Bè ɔ̃ í nyá nkuyaàp̀ank̀ kukótík̀ ìnk̀, k̀a m̀ d̀ò kup̀ank̀ bo ỹ́ nkukótík̀ k̀ dik̃́tírì d̀ke deuke. ²² Bè ɔ̃ í ncṹ menaà mpàmmè tidòuti k̀tì k̀a m̀ d̀ò tidòuti bo pote, k̀ menaà ncake nè tidòuti demou. Menaà mpàmmè d̀ nkéncṹ tidòuti p̀nti nti.

Yesu wèè baké teompùtè

(Wénté Matie 12:1-8 nè Duku 6:1-5)

²³ Teompùtè matè yiè k̀ Yesu mp̃̀nk̀ depara mmare mieke, k̀o tancòumbè nkááte tidiiti. ²⁴ K̀ Fadisiēbe ò nàké ke d̀: Wénté a tancòumbè d̀òri d̀,

ba nkpéí nte kè bè d̀̀̀ri ikuó yete d̀̀̀ teom̀̀p̀̀t̀̀e yiè?
 25 Kè Yesu bè t̀̀́́ǹ̀é ke d̀̀̀: Di í k̀̀a ndik̀̀nni do p̀̀í
 nDafiti k̀̀o d̀̀̀m̀̀e wenwe nè o k̀̀baa? 26 Ò do tam̀̀e
 Kuyie ncf̀̀t̀̀e, ikuó ǹ̀̀t̀̀i dieẁ̀e Abiataa k̀̀o dim̀̀nni,
 k̀̀t̀̀úó́t̀̀e p̀̀éé̀b̀̀e bè p̀̀ã bè Kuyie, k̀̀e bèe cááké wenwe
 nè o k̀̀be, òm̀̀u do í d̀̀ò nké́cááké bè k̀̀e d̀̀e í tú Kuyie
 nkuó ǹ̀̀b̀̀e máàà?

27 Kè Yesu bè ǹ̀k̀é ke d̀̀: Kuyie nd̀̀ò teom̀̀p̀̀t̀̀e
 oǹ̀t̀̀i kpéí nke, k̀̀u í d̀̀ò oǹ̀t̀̀i teom̀̀p̀̀t̀̀e kpéí.

28 Oǹ̀t̀̀ibire bakéǹ̀emu teom̀̀p̀̀t̀̀e.

3

*Yesu miék̀̀nnem̀̀e ẁ̀è bak̀̀u f̀̀ã teom̀̀p̀̀t̀̀e yiè
 (Ẁ̀nté Matie 12:9-14 nè Duku 6:6-11)*

1 Diyiè mari kè Yesu ẁ̀te k̀̀eta kutííntouku k̀̀o ǹ̀t̀̀i
 m̀̀u d̀̀e bo k̀̀o bak̀̀u f̀̀ã. 2 Bèè d̀̀o k̀̀ewátí Yesu, k̀̀e bè
 nhò ẁ̀úo nke bo yà k̀̀e nsà ò bo miék̀̀nne de k̀̀o ǹ̀t̀̀i
 teom̀̀p̀̀t̀̀e yiè. 3 Kè Yesu ǹ̀k̀é de k̀̀o ǹ̀t̀̀i ẁ̀è bak̀̀u
 f̀̀ã nke d̀̀: Íté, k̀̀é́cóm̀̀m̀̀ú die mbeǹ̀t̀̀ibè cuokè! K̀̀o
 íté k̀̀é́cóm̀̀m̀̀ú.

4 Kè Yesu bè beke ke d̀̀: Ikuó ỳ̀e nti d̀̀ò mesà̀nàa
 k̀̀e meyei nteom̀̀p̀̀t̀̀e yiè? Ì ỳ̀e nti deeté oǹ̀t̀̀a k̀̀e tí ò
 k̀̀u?

Kè bè nd̀̀o nyúóó. 5 Kè Yesu bè ẁ̀nté ẁ̀nté nè
 kemieke, k̀̀o ỳ̀emm̀̀e caàr̀̀e be to kpeñ̀̀nìm̀̀e, k̀̀o
 ǹ̀k̀é de k̀̀o ǹ̀t̀̀i ke d̀̀: Youte a bak̀̀u!

K̀̀o youte k̀̀e k̀̀u p̀̀anke miété.

6 Kè Fadisiẽ̀be ỳ̀enni k̀̀e p̀̀ankee tínnè Edoti k̀̀o
 fenafè k̀̀be ke bo yà bè ỳ̀oó ỳ̀im̀̀e k̀̀ekuó Yesu.

*Yesu miék̀̀nnem̀̀e bemuambè p̀̀éu
 (Ẁ̀nté Matie 4:25, 12:15-16 nè Duku 6:17-19)*

⁷ Yesu nè o tancòumbè kè bèe íté kékote Kadidee kóo dàmèèrì bíékè kè kunitisũkù nhò tũ, bè do bonní Kadidee, nè Sudee ⁸ nè Sedisademmu nè Idumbee, nè yehèkè yèè bo Suditèè kó kukó nyàà ndi nè yehèkè yèè tàkénè Tiiri nè Sitõõ ye kabe. Kè bè ñkòrì Yesu borè ke yé bè do yomè ò dòòrì dè. ⁹ Kè Yesu náké o tancòumbè ke dò bèe ò waanní kudabekù kè kù nhò tàkénè, benitibè yàà bo ò èüté mèè kpéí. ¹⁰ Ke yé ò do miékunkomè benitibè kè deè nte kè bemuambe ndeití ke bo ò kàáké. ¹¹ Kè yebakè ta bè ní ò yà, kénínkóo o ìikè kékuónko ke dò: A tú Kuyie mBire nde. ¹² Kè Yesu bè cau weti weti ke dò yè báá náké ò tú wè.

*Yesu tããtémè o tancòumbè tɛpíítè nè bèdébè
(Wénté Matie 10:1-4 nè Duku 6:12-16)*

¹³ Kè Yesu deke ditãri ñnkè kényu ò dó kényú bè, kè bè ñkòròo o borè. ¹⁴ Kòo tããté benitibè tɛpíítè nè bèdébè, kè bè bo nhò bonè, ¹⁵ kòò bè tũð nkè bè náante Kuyie nnáantì, kòo bè duó mmuwèrí mú be yó mbetìnèmu yebakè. ¹⁶ Nte benitibè tɛpíítè nè bèdébè ò tããté bè kó yeyètè: Simoo kòo o yu ke dò Pieri, ¹⁷ nè Sebedee kó íbí, Isaku nè o nantè Isã kè Yesu be yu ke dò: Boannèrikèesi (dèè tu fetapíèfè), ¹⁸ ãntidee nè Fidipu nè Batidemii nè Matie nè Tomaa nè Adifee kó debire Isaku, Tadee Simoo Sedoti kó fènafè kou, ¹⁹ nè Sudaasi Isikadiyoti wèè fité Yesu.

Yesu cĩtètè kabe do dómè kóò dèite

²⁰ Kè bèe konní tɛcĩtètè kè ditĩnni wète kətíínni bá Yesu nè o tancòumbè í mpètè mɛfíè nke bo di. ²¹ O cĩtètè kabe ti kèè dii mànni kékatení ke bo ò dèite ke yé bè do náammè ke tú o yèmmè í naati.

Tecĩtè tèmáà kó mutotímù

(Wénté Matie 12:22-32 nè Duku 11:14-23, 12:10)

22 Kè ikuó wāābè bèè do yènní Sedisademmu kè bè ntú: Obòakpààti weè bo o mieke, nè weè kó muwērímú mmu ò bêtímè yebokè.

23 Kè Yesu bè yu ké bè ānté ke dò obòakpààti bo yĩme kéwēte kēbeti obòakpààti? 24 Kè dikpààtiyuu dimáà kabe toté ke kpa mbemáà de kó dikpààtiyuu bá nhā ke bo. 25 Kè tecĩtè tèmáà me ntoté ke kpa ntemáà de kó tecĩtè bá nhā ke bo. 26 Kè nsà kè obòakpààti toté ke kpa nhomáà, kè meyatimè bo o cuokè o kpàti bá nhā ke bo, ti bo deè.

27 Òmòu báá na kéta onitikperi cĩtè kēheí o kperε, kè í keté koò bou, kòò me nhò bou ke deè de mōnni ò bo na kēheí o kperε demou o cĩtè mieke.

28 Timóm̄m̄nti nti n di náámmè Kuyie mbo cĩé mbenitibè be yei m̄m̄m̄ou nè yesáāmbè bè kù sáá nyè. 29 Wèè me mbo sáá Muyaánsàamù Kuyie mbáá ò cĩé, o yei bo mbo o ìnkè sáá.

30 Yesu do béi m̄m̄m̄e ke yé bè do túmè dibòò marì dii bo o mieke.

Yesu yō nè o neí bè do ò waàmmè

(Wénté Matie 12:46-50 nè Duku 8:19-21)

31 Yesu yō nè o neí kè bèè tuokení kēmbò ditowàà kētō nkè bè bo ò yùnì. 32 Kòò nsó ditīnni kàri koò cēēte, kè bèè ò nàké ke dō: A yō nè a neí bè bo ditowàà ke da yu. 33 Kè Yesu bè tēíné ke dō: We ntú n yō ke òmbe tú n neí?

34 Kòò deè kéwénté wénté bèè kàri koò cēēte ke dō: Ntenè n yō nè n neí. 35 Wèè dòòri Kuyie ndó dè weè tú n nantè nè n tãũ nè n yō.

4

*Wèè yaù o diiti kó dináañhántíri
(Wénté Matie 13:1-9 nè Duku 8:4-8)*

¹ Kè Yesu wēte kénnaá nKuyie nnáañti Kadidee kóo dàméèrì nùù, kè benitibèe tíínko o borè kénsũ, kòo ta kénkari kudabekù dàméèrì mièke, kè ditĩnni kàri dàméèrì nùù. ² Kè Yesu mbè tiè nyitié mpéu nè yenáañhántiyè mièke, ké mbè nàá nke tú: ³ Oniti m̀ou weè do yè ke bo yaá o diiti. ⁴ Ò yaù dii m̀onni kè m̀edibii mmam̀e do kuce nùù kè sinoo kateni ké mè di. ⁵ Kè metēm̀e do fekũũfe ñnkè mutáá nyi sũ dè kécãrike káyenní, ke yé mutáá nyi sũm̀e deborè. ⁶ Kè diyie tònkè ké mè tũo nkè m̀e kpeí ke yé icĩẽ nyi nam̀e ke bo fííkú. ⁷ Kè m̀edibii ntēm̀e do tipoti mièke kè tii ítení ké mè èũtè bá mè í nna kèpeité. ⁸ Kè m̀edibii ntēm̀e do ketenkè wenni dè káyenní kénkótíri ke kpeñni, kè miè m̀peité m̀ebii nsipísitããti kè metēm̀e peité m̀edibii sipísikuò, kè metēm̀e peité m̀edibii ntekòutè (100).

⁹ Koò dèè ke d̀: Wèè m̀ake yeto ke bo keè, wèè keè!

*M̀uù te kè Yesu do náannè yenáañhántiyè
(Wénté Matie 13:10-17 Duku 8:9-10)*

¹⁰ Yesu ité dii m̀onni ditĩnni borè, o tancòumbè nè betòbè bèè ò bonè kè bèe o beke de kó yenáañhántiyè tú mù. ¹¹ Kè Yesu bè tẽñné ke d̀: Kuyie ndi benkemu ku kpààtiyuu kó timóm̀m̀anti tii s̀ari, betòbè bie m̀ bè náannè yenáañhántiyè nye, ¹² kè bè bo nwúó nke báá ya, kényo ke báá banté, bè yàà bo ceete kè Kuyie mbè cĩẽ m̀be yei.

Yesu wènkùnnemè wèè yaù o diiti kó tináànti o tancòumbè

(Wénté Matie 13:18-23 nè Duku 8:11-15)

¹³ Kè Yesu yíé ké bè nàké ke dò: Kè di í banté de kó dináànhāntírì di né bo yīme kébanté yenáànhāntíyè tɛyè yeməu. ¹⁴ Nte de kó dináànhāntírì tu mù: Wèè yaù medibii nweè tu wèè nàá Kuyie nnáànti. ¹⁵ Medibii mmèè do kuce nùù kè mè tu benitibè bè nàké bè Kuyie nnáànti, kè bè tì kèè, dende bamba nkè dibòò kàtení ke tì dèite. ¹⁶ Medibii mmèè do fekũufe ìnkè, mè tu benitibè mbe bèè òò keè Kuyie nnáànti ke pànkɛe tì cɔuté nè kuyeñnaatí. ¹⁷ Bè me nyí nyóu kè tì bo fííkú be miɛke, bè í nwééèrì kè meyeñcaàrimè tàkení dìi mǎnni yoo bè bè fěũ bè nàá mmèè kpéi Kuyie nnáànti bè pànkɛe bútinné Kuyie. ¹⁸ Medibii mmèè do tipotì miɛke mè tu bèè kèè bèmbe Kuyie nnáànti. ¹⁹ Kè kutenkù kó iyeñtotí nè tikpàtì kó muwammù kè dèe bè souté nè dɛterè dɛterè kó medókùmè kè dèe ta be yèmmè miɛke kèhéũté Kuyie nnáànti bá tì í nna képeité. ²⁰ Medibii mmèè do ketenkè wenni dè, mè tu benitibè bèè òò keè bèmbe Kuyie nnáànti ké tì cɔuté kékɔte kéwaá mbetòbè, yie sipísitàāti, otòu sipísikuò, otòu tekòutè (100).

Fitírè nè tɛbiètè de kó tináànti

(Wénté Matie 5:15, 10:26 nè Duku 8:16-18)

²¹ Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Bè òò í ncóu nfitírè ké dè tàa nteçètè miɛke yoo bèè dè ìnné mutěĩ fũò, bè òò dè cōnné fecùufè nfe. ²² Ke yé dèmarè í bomè dèè sòri ke í yóó feité. Dèè sòri dè yóó yènnímu kuwenniku. ²³ Wèè mǎke yeto ke bo keè wèè keè!

24 Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Daatenè mesàà ndi yo tì náàntì kpéí, bè bo di benné nè tɛbietè di beú nè tɛ bɛtɔbè, kédeè ke yíé de ìnkè. 25 Wèè mòke bè yóó ò yíemu, kè wèè kra bèe deitoo desámprè ò mòke dè.

Tidibotí kó tináàntì

26 Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Kuyie nkpààtiyuu dònne onitì wèè buotí wènwe medibii nho paku mieke. 27 Kòo yè nke duó yoo ò wùò, tidiiti nkótírí nè timáà keyènkè nè kuyie mbá ò í yé ti kótírí mèè botí. 28 Ketenkè keè ò mpí mmutōmmú nè kemáà kè tidiiti kótírí kékété kéānné difènni kédeè kè mebii nné ānné kápíe. 29 Tì bi dìi mōnni kòo tì dèite ke yé mudidèi tùòkemè.

Feyonfè kó dináànhāntírí

(Wénté Matie 13:31-32, 34 nè Duku 13:18-19)

30 Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Tì bo donnèè ba Kuyie nkpààtiyuu? Tì bo yí dì dònneè ba? 31 Tì bo yí dì dònneè feyonfè dòmmè mme ke kēñni. 32 Kè bè fè buotí fèe yènní kékóte kénáá mmutie diemù nè ibake, kè sinɔɔ yíè nyi ìnkè.

33 Nè yenáànhāntíyè mieke nke péu ò do bè náànnè mè Kuyie nnáàntì, ke bè náànnè bè bo na kékeè mèè botí. 34 Yesu do ò náànnè yenáànhāntíyè nye sãã, kè bè né bo dìi mōnni bemaà borè nè o tancòumbè wèè tì mbè wénkùnnè timɔu páíí.

Yesu còñémè kuyaakù nè menie

(Wénté Matie 8:18, 23-27 nè Duku 8:22-25)

35 De kó diyie dimáà kuyuoku mōnni, kè Yesu náké o tancòumbè ke dò: Tí sénté menie nyáà terì.

36 Bè cíe ndìi mōnni benitibè kédeè, ke ítènè kudabekù Yesu do bo kùù mieke, kè tidabɛtì tetii ò

neinè. ³⁷ Kè kuyaakù kperíkù makùu íté ní kénfuuti, kè menie ntaà kudabekù mièke ke mmó nke pièku.

³⁸ Kè Yesu yie yè nke duó kudabekù mièke ke ceké diyuceénnì o yuu. Kòo tancóumbèè ò ènte ke dò: Okóti kè ti ku a kpèti í boà?

³⁹ Kè Yesu íté kéréi nkuyaakù ke dò: Cómú! Kébéinnè menie nke dò: Yí só!

Dende bàmbà nkè kuyaakùu cómmú kè menie ndò béu. ⁴⁰ Kòo bè beke ke dò: Dè dòmmè kè kufōwáá ndi auté mèmme? Dè dòmmè kè di í n tá?

⁴¹ Kè kufōwáá mbè auté kè bè mbékú betòbè ke tú: Wenninwe yie, kuyaakù nè menie nkè dè yíé nhò yè mmù?

5

*Yesu mièkùnnemè onìti dibòò ta wè
(Wénté Matie 8:28-34 nè Duku 8:26-39)*

¹ Yesu nè o tancóumbè kè bèe sénté kétuòke Sedasaa kó ketenkè, ² kè Yesu ncutiní kudabekù, kòo nìti mòu, dibòò marì ta wèe yènnì ifōti kékéténì o bíékè.

³ De kóo nìti do ã ifōti mièke nke, bá bè ténke í nno nkoò bou bá nè mēfīmmē. ⁴ Ke yé bè do ò boumè kuce mēpéu mēfīmmē, ke táú nho naàcèi timáti, kòo tōū mēfīmmē kébóké timáti. Òmòu ténke í nna ke bo ò yòkùnnē. ⁵ Yemàrè yemòu keyènkè nè kuyie kòò nharì ifōti mièke nè yetārè ìnkè ke wúótí ke bokù omáà yepèrè.

⁶ Ò yàní dìi mònnì Yesu kécokóo kénínkú o ìkè, ⁷ kékuónko mediè ke dò: Ti kpèti dòmmè mí nnè fí, oīnkènkpààti kó debire? N da báámmu nè Kuyie nyètìrì a bá nfěū.

⁸ Kε yé Yesu do di péimmè ke dò: Yè onìti yie mmiεke f̄s̄ ndibòò.

⁹ Kε Yesu beκε dibòò ke dò: A yètìrì tú ba? Kε di dò: N yètìrì tu kusũkù, ke yé ti sũmè.

¹⁰ Kε yè mbáá nYesu ke tú: A báá ti denne dihei.

¹¹ Kε s̄ kuf̄ñkèc̄ēnku makù bo ditārì ñnkè ke diiti.

¹² Kε yeè b̄k̄εε bántè Yesu ke dò: Yóu kè tí k̄εε k̄εta yef̄ñkè yie.

¹³ Kε Yesu dò: Yennè, kè yeε yè de kóo nìti miεke k̄εta kuf̄ñkèc̄ēnku, kè kùu coké kécúténì ditārì ñnkè kédìu menie mmiεke, yè do bo mbo sik̄aup̄ísìdè (2000).

¹⁴ Bèè do c̄emmù de kó yef̄ñkè kè bèε coké kéyeè de kó tináañti dihei miεke nè depaanko, kè benìtibèε íté ke bo k̄εε k̄éyà dèè dòò, ¹⁵ k̄εtuokoo Yesu borè k̄éyà onìti yeb̄kè kusũkù do ta wè kòò kàri ke ā t̄iyaàsààtì, kòo yèmmè wenke, kè kuf̄ōwáá mbè p̄i.

¹⁶ Bèè do dè bo ke yà dèè dòò, kè bèε bè nàké dè dòòmè onìti yeb̄kè ta wè, nè dèè dòò yef̄ñkè. ¹⁷ De m̄onni kè bèε bántè Yesu ke dò wèe yè be tenkè.

¹⁸ Yesu tati d̄i m̄onni kudabekù onìti yeb̄kè do ta wè kòo ò bántè ke dò ò bo nhò neínè. ¹⁹ Kε Yesu yete kóò nàké ke dò: Kò nha c̄iētè kénáké a k̄εbe ti Yiè nda dòò dèè kó dimàà, nè ò da kuó mmèè botí mesémmè.

²⁰ Kε weè n̄it̄i k̄εε k̄ennáantoo kutemp̄e yehkè t̄ep̄iítè k̄oku kum̄ou miεke Yesu dòò dèè kó dimàà, kè d̄εε bè di bem̄ou.

Yesu c̄ònnémè onitipòkù ȳánti ke f̄òuk̄unne Saiduusi sap̄umbire

(Wénté Matie 9:18-26 nè Duku 8:40-56)

²¹ Kε Yesu sénté menie nyáà nè kudabekù kè kuni-tisũkùu tíínko o borè menie nnùù. ²² Kε kutííntouku

kóo kótì mǎu bè tu wè Saiduusi kòo tuakení káyà Yesu kénínkóo o ìkè, ²³ kòò bántè nè o yèmmè mēmǎu ke dò: N sapùmbire deè màùnè mukũũ, n da báámmu kǎtení kénósó nha nǎu de ïnkè kè deè mieté, kénfòu.

²⁴ Kè Yesu ò neinè kè ditĩnnì nhò urínè koò éũ tipĩtì timǎu.

²⁵ Kòo nitipòkù mǎu de bo ke mǎ ntiyóntì yebie ntepiítè nè yèdèè bá tì í commu. ²⁶ Kòò kàri bédòòtórìbè péu borè ke fèũté mediè, ke càke o díítì imǎu bá de í tǎũkú, kè de pètìnke né yetíróo mediè. ²⁷ Kòo keè kè bè nàá nYesu kpéí kòo kǎtoò ditĩnnì mièke, ke kétéo Yesu fǎnkúò bíékè kékáákè o yaàbòrì. ²⁸ Nè o yèmmè mièke ke yé ke dò mbá kòo na ke káákè o yaàbòrì ò bo mieté. ²⁹ Ò káákè mēmme Yesu yaàbòrì, kòo yóntì pǎnkèe cómmú, kòo banté o kǎntì mièke o mǎmmú deèmè. ³⁰ Kè Yesu banté muwērímú mamù yémè o mièke kèwèèté kèbeke ditĩnnì ke dò: We nkáákè n yààtì? ³¹ Kòo tancòumbèe ò ténné ke dò: A wúó nkè ditĩnnì da éũ miè mbotì kàa bèkú wèè da káákáà?

³² Kè Yesu nwéí tipĩtì timǎu ke bo yà wèè ò káákè.

³³ De mǎnnì kòo nitipòkù kǎntì au nè kufǎwaá nke yé ò yémè deè dàò o kǎntì mièke, kòo tóonko Yesu borè ke nínkóo o ìkè kóò nàké timómmǎntì. ³⁴ Kè Yesu né ò nàké ke dò: N kóo sapàà a tǎkùmè da mièkùnnemu, kǎte kè de nnaati, kàa mǎmmúu deè.

³⁵ Ò kpaá ke me nnáá nkè kutíintouku kóo kótì kǎbeè tuakení kóò nàké ke dò: A sapùmbire kumu a báá benné kénkóonnè okótì.

³⁶ Kè Yesu mbúútì bè nàá ntì, kénákè Saiduusi ke dò: N tá máà, ke bá nyĩèkù.

³⁷ Yesu í nyie koò mǎu bo ò neinè kè dè í tú Pieri nè Isaku nè o nantè Isǎǎ. ³⁸ Bè tũ̀koo dìi mǎnni kutííntouku kóo kóti cǐtètè kè Yesu yà kunitisũ̀kũ̀ kè kutoweku dáátí kè bè kuò nyekúdabũ̀. ³⁹ Kòo taroo ké bè beke ke dǎ: Ba nte kutoweku kuu? Di kuònnè ba? Debire í ku dè yè ke duómu.

⁴⁰ Kè bè nhò daú kòo bè dènnè kényú debire cice nè de yǎ nè o tancóumbè bèè ò neínè kétannè debire duó dè, ⁴¹ kǐpĩ ndesapũ̀mbire nǎutè ke dǎ: Taritakumi! (Dèè tu: Desapũ̀mbire, íté kè mĩ me nyè!).

⁴² Dende bàmbà nkè desapũ̀mbiree íté kécente. Dè do mǎke yebie ntepíitè nè yèdèè ndi, kè dèe bè di mediè nkè kufōwǎá mbè auté. ⁴³ Kè Yesu bè nǎké ke dǎ bè báá yie nkòò mǎu ti keè, kédeè ke dǎ: Duónnè desapũ̀mbire mudii kè dèe di.

6

*Yesu èi kǎbe do í ò tá
(Wénté Matie 13:53-58 nè Duku 4:16-30)*

¹ Kè Yesu íté deborè kénèinè o tancóumbè kè bèe kǎte dihèi ò bìikú di. ² Teom̄pùtè matè yiè kè Yesu mbè tiè ncutííntouku mieke kè dèe bè di, kè bè nnáá nke tú: Ò yà de die nkó dimàà? We nhò duó nde kó meciì, ò yĩme ke na ke dǎori tidietì ò mè ndòòri ti? ³ Dè í tú wenwe odabeesũ̀tǎà? Maari bire í dǎkǎà? Isaku nè Sosesi, Sudi nè Simǎ be kóo kótàà? O tǎbè í bo die ti cuokǎà?

Nè de kpéi bè í nhò tá. ⁴ Kè Yesu bè nǎké ke dǎ: Benitibè bemǎu ð ndému Kuyie mpǎānǎānti nǎāntò, o èi kǎbe nè o cǐtètè kǎbe beè ã ã í nhò dé.

⁵ Debore Yesu í ndòò tidietì matì péu, kè dè í tú ò nǎómmè o nǎu bemuǎmbe mǎbè ìnkè kè bèe miété.

⁶ Kè dèe di Yesu mesàà mbè í ò tá mèè kpéi.

*Yesu tōmmè o tancòumbè bèdébè débè
(Wénté Matie 9:35, 10:5-15 nè Duku 9:1-6)*

⁷ De kó difōnkúò kè Yesu ícenti yehékè yèè dè tǎké ke bè nàá nKuyie nnáàntì, memme kòo yú o tancòumbè epíítè nè bèdébè ké mbè tũḍ mbèdébè débè, ké bè duó muwērímú kè bè bo mbetì yebòkè. ⁸ Di ñtò di pààti máà, di bá ntò mudii yoo kudòukù yoo idiítí. ⁹ Kòo bè nàké ke dò: Ænnénè di neùti, di báá ànné yeyaàbòrè yèdèè déè.

¹⁰ Ke yíé ké bè nàké ke dò: Kè di tùðke dihei mari ke batè tèè cǐtè di nde mbo ke yàa íténè de kó dihei mieke. ¹¹ Kè dihei mari kòbe í dó ke di còuté, bè me nyí dó ké di kèmmú di íté de kó dihei, kékpááté di naàcètáá nkè dèe benke ke dò mmeyei nkéríní be yo ñnkè.

¹² Kè Yesu tancòumbèe kòte kénnaante benitibè ke tú bèe ceete be borime. ¹³ Kè bè mbetì yebòkè péu yèè ta benitibè, ke wáàrì bemuòmbè péu mekùò nkè bè mierí.

*Edoti kùòmè Isāā-Batiisi
(Wénté Matie 14:1-12 nè Duku 9:7-9)*

¹⁴ Kòo kpààti Edotii keè kè bè nàá nYesu kpéí, ke yé o yètiri do feitémè tipítì timòu kè bè ntú Isāā-Batiisi weè wète ke yǎnté, kè deè te kòo mòke muwērímú ke dǎori tidietì.

¹⁵ Kè bèmabè ntú: Edii nwe Kuyie mpāānāàntì náàntò diewè.

Kè betòbè tu: Kuyie mpāānāàntì náàntò mòu nwe kòo dònnè betòbè do dòmmè.

¹⁶ Edoti ti kèè dii mònni ke dò: N sòò kùò wèè Isāā weè wète ke yǎnté.

17 Ke yé de kóo Edoti weè do pĩm̀m̀è Isãã kébou, kékpétinné. Edoti do fiète o nantè Fidipu pokù Edodiyati nwe képuoke. 18 Kè Isãã o nàké ke d̀: Dè í wenni ke d̀ nhá puoke a nantè pokù. 19 Kè Edodiyati miéke peike Isãã kòo nwanti ke bo ò kùò, ò me nyí nna, 20 ke yé Edoti do démè Isãã koò kãnké, ke yé ke d̀ nhò tu onìti wèè d̀̀̀ri Kuyie ndó dè ke kpa meyei. Kè Isãã ní nnáá nkè d̀è ò di kòo baa né ndó ké nhò kèmmú.

21 Kè diyìè marì né mbo Edodiyati yóó díinnè di kédò ò mè ndómè. Kè Edotii ànné o peitéyiè kó dibanni, kéyú benitidièbè o èi kòbe nè behããp̀̀mbè iwẽi yembè, nè Kadidee ekè kó bekótíbè. 22 Kè Edodiyati kóo sapàà nta bè kàri dè, kéháá kè d̀è narike Edoti nè ò yu bè, kòo kpààti Edotii béi nke d̀: Osapàà m beke a dó dè, m bo dè nda duó.

23 Bá kè n kpàti kó dikéè ndi, m bo da duó. Mí me nyè.

24 Kòo sapàà nyè kébeke o yó ke d̀: M bo ò beke ba? Kòo ò nàké ke d̀: Beke we Isãã-Batiisi yuu.

25 Kòo sapàà nwète mecãã nkéta okpààti kàri dè, kòo nàké ke d̀: N dó á ànné bàmbà mmie Isãã yuu ndi dibuu miéke ké n duó.

26 Kòo kpààti yèmmè caàrè, ò me nyí ndó kéyete ke yé ò diemmè ke béi nho népobè ìkè. 27 Kòo kpààti p̀̀nkè tō nkuhããp̀̀nkù ké kù nàké ke d̀: Kòte dikpétintou ké n tóni Isãã-Batiisi yuu. 28 Kè kuhããp̀̀nkù kòte kéféuté Isãã kéànné o yuu dibuu miéke kékòtènní ké di duó nhosapàà nkòo di duó nho yó. 29 Kè Isãã tancó̀̀mbèè tì kèè, kékòte kóò t̀̀oté kékũnné.

Yesu dàdòmè tidietì kè pḗḗbè nè siyĩ sinùmmù kè dèe sũũ

(Wénté Matie 14:13-21 nè Duku 9:10-17 nè Isāã 6:1-14)

³⁰ Kè Yesu tancòumbèe wḗtení kḗtíí mbeḡou Yesu borè kóò nàké bè dḗò dèè kó dimàà nè bè nàké tii kó dimàà. ³¹ Kòo bè nàké ke dḗ: Ti íténè kékote mekentímè kè dí omḡpè sámḡpó. Ke yḗ benitibè do sũmè kè bie nkòriní kè betòbè iiti bá bè í mpètè mefiè nke bo di.

³² Kè bèe ta kudabekù ke bo kote dibòrì mari dìi cié. ³³ Bè kḗrì dìi mḗnnì kè tipḗtì timḡou kḗbe bè yà, ké bè banté, kécoké be naàcèi, ké bè diènnè de bíékè.

³⁴ Yesu cùténí dìi mḗnnì kudabekù kḗyà ditḗnnì dièrì kè mesémmèe ò pī nnè de kó benitibè, ke yḗ bè do dòmmè ipe ìi kpa inyi ocḗnti, kòo pàñke mbè tiè Kuyie nnáànti péu. ³⁵ Diyiè dèe dìi mḗnnì kè Yesu tancòumbèe kḗtení o borè kóò nàké ke dḗ: Ti bo dikpáa cuokè nke diè nke diyie diè nke dèe. ³⁶ Cíe mbe kè bèe kote depaa nkó sicḗĩ nè sihekésì sù dè tòké kédonté kḗdi.

³⁷ Kè Yesu bè tḗnné ke dḗ: Díndi di mómmḡmbe duónè be kè bèe di. Kè bèe ò tḗnné ke dḗ: A dó ti kote kédonté pḗḗbè yewe sikḡusidé (200) tḡmmú díití nyi ké bè duónáá?

³⁸ Kè Yesu bè beke ke dḗ: Di mḗke pḗḗbè bède? Kḗtenè kḗyà. Kè bèe kote kḗyà betòbè kḗwḗtení kóò nàké ke dḗ: Ti mḗke pḗḗbè bènùmmù ndi nè siyĩ sidésì.

³⁹ Kè Yesu dḗ: Kannenè benitibè timúsũtì ìnkè yetĩrè yetĩrè. ⁴⁰ Kè bèe bè kàñne bie ntekòutè kòutè, betòbè sipísìnùmmù nùmmù. ⁴¹ Kè Yesu túóté pḗḗbè bènùmmù bembè nè siyĩ sidésì sinsì kébóuté keĩnkè kḗsāntè Kuyie, kédeè ké mbè wéú,

ke duò nho tancòumbè, kè bè toti benitibè, ké bè totinè siyĩ sidsèsi sinsì bemou. ⁴² Kè bèe cááké bemou kénsànnè. ⁴³ Kè yepéèwétiyèe súó nképie nyemómumúyákè tepítè nè yèdéè kè Yesu tancòumbèe to nè siyĩ sù sùs. ⁴⁴ Bèè kó dimàà do càáké de kóò pèèbè bè do bo sikəupisìnùmmù (5000) ndi.

Yesu do kéréme menie nyĩnkè

(Wénté Matie 14:22-33 nè Isāā 6:16-21)

⁴⁵ De kó difōnkúò kè Yesu duò nkòo tancòumbèe ta kudabekù ke bo niité késénté menie nyáà Betisáidaa bíékè kè wenwe nkpaá ke cíenko benitibè. ⁴⁶ Ò bè cíe ndii mōnni kédeè kédeke ditāri ĩnkè ke bo bántè nkuyie. ⁴⁷ Dè biīte dii mōnni ke s̄ nkudabekù kááké menie ncuokè kè Yesu kpaá diyáà o máà, ⁴⁸ kébanté o tancòumbè màùnèmè kuyaakù ke yé kù do fuutinímè be ìkè bíékè nke, kukūnwentóo mōnni kè Yesu nkéroo be bíékè ke ceñtì menie nyĩnkè, ke ndó ke na mbè pèēté. ⁴⁹ Kè bèe ò yà kòò kèriní menie nyĩnkè kè be yèmmè ndò ndibəò mari ndi, kè bèe kuónko mediè. ⁵⁰ Ke yé bè do ò yàmè kè kufōwaá mbè auté, kè Yesu bè nàké ke dò: Di bá nyĩèkù, kufōwaá mbáá di pĩ mínwe.

⁵¹ Kòo taroo be borè kudabekù mieke kè kuyaakùu cómmú, kè dèe di Yesu tancòumbè mediè ⁵² bá nè ò do me ndòòmè tidietì kè pèèbèe sũ kè be yèmmè baa ñkpeñni. Bè í nna kébanté.

Bemumbe do káammè Yesu yaàbòri ke mierí

(Wénté Matie 14:34-36)

⁵³ Bè sènté dii mōnni menie nkétuəke Sennesareti kó ketenkè, kèpítinné be dabekù. ⁵⁴ Bè yènni dii mōnni kudabekù kè benitibèe banté Yesu, ⁵⁵ kénkəri

tipîti timou kéntou bemuambe nè be dúò ke korínko o borè, kè bè kèè kòò bo dè bèe bè kàtenko. ⁵⁶ Bá kè Yesu kàte kùù píkù sihekesí yoo yehékè yoo depaa, benitibè ntouo bemuambe ke dounko yaaré koò báá nke tú wèe yóu kè bèe kááké bá o yaàbòrì fũũ. Bèè kó dimàà ò káá nkè bè mmierí.

7

Kuyie nkó ikuó nè benitibè kpɛyi (Wénté Matie 15:1-9)

¹ Fadisīēbe nè ikuó wāābè bèè iténí Sedisademmu kè bèe tíí nYesu borè, ² kényà Yesu tancóumbè mabè yommè bá bè í nite ikuó yēmmè.

³ Ke yé ikuó wāābè nè Sifube tabè bemou bèè tū mbe yembè kó ikuó, bè do ã ã í ndi ke í nite ikuó yēmmè. ⁴ Bè do ã ã konní dikàtìrì kénite ikuó yēmmè mme ke né di, ke makenè ikuó tɛi péu bè yóó nheirí mēè botí ibòòke nè yedó nè sikũmboó timátì kpesi.

⁵ Fadisīēbe nè ikuó wāābè kè bèe beke Yesu ke dò: Dè yīme kàa tancóumbè í tū nti yembè kó ikuó ke yo mbá bè í nite ikuó nyēmmè?

⁶ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Meyèmmè mēdémè yembè, Kuyie mpāānāaṅtì nāaṅtò Èsaii do naatimu ò wāũ dìì mōnnì di kpéi nke tú: Be nnitibè sántí Kuyie nnè be nò nye, kè be yèmmè né kù dēténè.

⁷ Bè kù báá ndetetìrè nde, ke yé bè tùótémè benitibè dǎú nyìi kuó ke tuonko betabè, ke dōnnè ì tu Kuyie nkɛyi.

⁸ Kè Yesu nsóké ke bè nàá nke tú: Di bùtínnému Kuyie nkó ikuó ke tū mbenitibè dǎú nyì.

9 Kòo yíe kẹ́bẹ́i nke dọ̀: Di mènke bùtínnému páíí Kuyie nkuó ke tũ ndi móm̄m̄mbẹ di kp̄eyi.
 10 Mọ̀yiisi béimmu ke tú: A ndé a cice nè a ȳo, ke yíe mbè yē mmù. Kè wèè sǎ́á nho cice yoo o ȳo bèè ò kùo.
 11 Kè díndi tú: Kòo nìtì nàké o cice yoo o ȳo ke tú: N na n da p̄a dèè kó dimàà n de duó nKuyie nku, dè dèèmu. 12 Nè de kó ikuó miēke kè di bè p̄a kuce bá bè ténke í teennè be cicebè nè be ȳobè. 13 Nè de miēke ke kòu Kuyie nkó ikuó ke tuonko benitibè kp̄eí ditòbè, ke wèè ke d̄orinè d̄eterè d̄eterè péu mè kó kubotí.

*Dèè s̄inkũnko onitì
 (Wénté Matie 15:10-20)*

14 Kè Yesu yíe kẹ́yú ditínni ké di nàké ke dọ̀: Kénténè dim̄ou mesàà nkékeè. 15 Dèmarè í bo onitì bo di dè kè dèe ta o miēke kóo s̄inkũnne, dèè yìenì onitì nùu dèè ò s̄inkũnko. [16 Kè wèè m̄òke yeto ke bo keè, wèè keè!]

17 Yesu ité d̄ii m̄onnì ditínni borè ke kò nteçf̄ètè, kòo tancòumbèè ò beke de kó dináaṅhāntírì tu mù. 18 Kòo bè ténké ke dọ̀: Díndi múnke di í na ke bantáà? Di í yé ke dọ̀ nhonitì yo ndè kè dè taà o miēke dè báá na kóo s̄inkũnnaà? 19 Ke yé dè í taàmè o yèmmè miēke, dè taà o p̄outì nti ke k̄arì ke yìè.

(Yesu do dó ké bè nàké ke tú tidiitì tim̄ou wen-nimu.) 20 Kòo yíe kẹ́bẹ́i nke dọ̀: Dèè yìenì onitì nùu dèè ò s̄inkũnko. 21 Ke yé onitì yèmmè miēke nke meyèmmè yeime yìenímè, mèè ò nte kòo d̄ò d̄ò meyei, mèè tú: A bo nd̄outi d̄outinèmmè benitidaabè yoo benitipòbè nè muyóò nè munitikòu. 22 A bo yóumè a pokù yoo a d̄òu kényiè ke d̄ounè betòbè, ke í diè ntikp̄atì, a bo nd̄orimè, a bo ciitémè otòu, nè mufòmmu yeimu, nè mehēmmè, a bo caàrèmmè

otòu yè̀tìrì, a bo mməkemè tepòtè, deyeìnkperε kó mudə̀̀rìmù. ²³ De kó meyei mmeməu yìèní onìtì yèmmè miεke nke koò s̀ĩnkùnkò.

Onitipòkù wèè do kèkùnnε omáà ke péte meteemmè (Wénté Matie 15:21-28)

²⁴ Kè Yesu íte deborè kékote Tiiri kó dihei, teçfè̀tè matè, bá ò í ndò òmòu nyé o kpéi, ò me nyí nna ke bo sòri. ²⁵ Dende bàmbà nkòo nitipòkù mòu dibòò mari ta wèè bire, kòo keè kè bè tu Yesu dè bo kòo pànkεε coké kékote Yesu borè ke nínkóo o ìkè. ²⁶ De kóo nitipòkù do í tú Sifube kó kubotí kou bè do ò peíté Siirii nwe Fenisii kó dihei miεke. Kòo bántè Yesu ke dò wèe denne dibòò dìi ta o sapùmbire. ²⁷ Kè Yesu ò nàké ke dò: Yóu kè ibí keté kédi kénsànnè, ke yé dè í wenni a bo túótémè ibí kó mudii kéduó nyiməbí. ²⁸ Kòo nitipòkùu ò tḗnné ke dò: Èè, n Yiè n yí yete, iməbí né ò ndéúmu ibí yo nkè dèè duò. ²⁹ Kè Yesu ò tḗnné ke dò: Nè a béi ntii náàntì kpéi, kò nkè dibòò yèmu a sapùmbire miεke.

³⁰ Kòo kò kénsó o bire duó béu de dóu ìnkè kè dibòò yè.

Yesu kèèkùnnemè tḕntè kè tē nno nke náá mmesàà

³¹ Kè Yesu íte Tiiri kényennè Sitṑ kèpè̀tè kutempè nyehεkè tepíitè kòku kētuoke Kadidee kó menie. ³² Kè bèe katenní tḕntè matè Yesu borè, bá tḗ í nò nke náá mesàà, kè tēe bántè Yesu ke dò wèe nòs nno te ìnkè kè tē miεkùnnε. ³³ Kè Yesu né tē dète kékenténè ditĩnni, kébaá o nómbε te to miεke, kédeè késute o nómbife kékááké te nóndenfè, ³⁴ kédeè kébóúté kḕnkè, kéwei mediè nke dò: Efufataa! (Dèè tu yèe kpeté).

35 Dεδε βαμβά κέ τεε όντεε κέε, κένα κέννάά μμεσάα. 36 Κέ Yesu βέ νάκέ κε δό βέ βάά yie nkòo m̀ouu tì kèè, κέ βέε yete κέννάά, kòo βέ νάκέ κέ βέ νάκέ, κέ βέ νεϊέκέ κε náante tip̀iti tim̀ou. 37 Κέ δέε di beǹitibè mediè mmóm̄mm̄omme κέ βέ nnáá nke tú: Ó d̀̀̀̀ri dem̀ou κέ δέ wennimu mediè, nhò kèèk̀unko yewũ̀ ò nyèè ǹndiè nd̀ari κέ yè na ke nάkέ mesáa.

8

Yesu d̀̀̀mè tidiet̀i κέ beǹitibè sik̀oup̀is̀inàa di (Wénte Matie 15:32-39)

1 Diyiè ter̀i mar̀i κέ beǹitibè tó tíí nYesu borè kénsũ̀ βέ í mm̄ke βέ bo di mù, 2 κέ Yesu yú o tanc̀òumbè κέ βέ νάκέ κε δό: Mesém̄mè μεε mpìnnè beǹitibè bie! Diyiè tãánni ndi yíe nkè βέ m bonè bá βέ í m̄ke βέ yo mm̀u. 3 Κέ m βέ cíe mbè bo duónè dik̀onn̄i kuce κε yé b̀emabè bonn̄imè dedétirè. 4 Kòo tanc̀òumbèe ò t̀̀nné κε δό: Ti bo pété de p̀è̀̀bè dikpáa dii mm̄ieκε κέ βέε di kéns̀annè? 5 Κέ Yesu βέ beκε κε δό: Di m̄ke p̀è̀̀bè bèδε? Κέ βέε ò t̀̀nné κε δό: P̀è̀̀bè b̀eyiekè.

6 Kòo duó nkè dit̀inn̄i karoo ketenkè, kòo túóté p̀è̀̀bè b̀eyiekè bemb̄e késante Kuyie, κέ βέ wèrí kédúo nho tanc̀òumbè κε δό βέε totí beǹitibè, κέ βέε βέ totí. 7 Κε s̀́ mbè tanè siỳi sámp̀osi masi κέ Yesu m̀ou Kuyie nkó mesáa nkénáké o tanc̀òumbè κε δό βέε si totí. 8 Κέ βέε di b̄em̄ou kéns̀annè κέ δέ nsúo nke píéké yemóm̄m̀uyáké ỳeyiekè κέ βέε t̄. 9 De kó beǹitibè do bo mbo sik̀oup̀is̀inàa (4000) ndi βέε di. Κέ Yesu duó nkè βέε kò. 10 Yesu nè o tanc̀òumbè κέ βέ p̀ank̄e ta kudabek̀u kék̄ote Dadimanutaa kó ketenkè.

*Fadisĩẽbe do díúmè Yesu
(Wénté Matie 12:38-39, 16:1-4 Duku 11:16-29,
12:54-56)*

¹¹ Kè Fadisĩẽbe ndíí Yesu kékɔtení kè nhò nèinè ke tú: Dòò dèmarè dèè bo cúténí keĩnkè, dèè bo benke Kuyie nkuù da tōnnímè. ¹² Kè Yesu wei mediè nke dò: Ba nkpéí nte kè di mmònnì kòbe m békú ke tú n dọò tidiètì. Mómмуò nwe n di náámmè bè báá yà tidiètì matì.

¹³ De kó difōnkúò kè Yesu íté deborè kéta kudabekù késénté menie nyáà terì.

*Yesu tancóumbè do í banté ò dòòri tì diètì bonèní dè
(Wénté Matie 16:5-12 nè Duku 12:1)*

¹⁴ Kè Yesu tancóumbèe yè mbè bo ntòmè pèèbè kéntò pèè omáà be dabekù mièke. ¹⁵ Kè Yesu bè nàké ke dò: Dqatenè Fadisĩẽbe nè Edoti be kó mutie mùù muuti pèè mu kpéí.

¹⁶ Kòò tancóumbè nnáá mbemáà ke tú: Ò nàá mmie nti í tò mèè kpéí nke pèèbè.

¹⁷ Kè Yesu banté be yèmmè kè bè nàké ke dò: Dè dòmmè kè di toti di yèmmè pèè ìnkè, di mu nyí bantáà? Di mu nyí yíétáà? ¹⁸ Di to yeè kpeínàà? Di me mmòke inuò nke í wúónáà? Di me mmòke yeto ke í yoà? ¹⁹ Di í kpaá ke yé n sòò wèrí pèèbè bènùmmù kè benitibè sikòupísìnùmmù (5000) cááké, kè bèe súó nkémpíéké nyemómùmùyákè yèdè kè di tò? Kè bèe ò tēhné ke dò: Τεπίíte nè yèdèè. ²⁰ Kòò yíé kébéi nke dò: Kè n wéí pèèbè bèyiekè kè benitibè sikòupísìnàà (4000) cááké kè dèe súó nkémpíéké nyemómùmùyákè yède kè di tò? Kè bè dò: Yèyiekè. ²¹ Kè Yesu bè beke ke dò: Bá di mu nné í bantáà?

Yesu wéimmè kuyũñkù

22 Yesu nè o tancóumbè kè bèe tuoke Betisaidaa, kè bèe ò tóní kuyũònkù makù kòò bántè ke dò wèe kù kàáké ké kù miékũnne. 23 Kè Yesu dete kuyũònkù káyènnè dihei mànkù, késute o nómbife tinóntõùti kékááké ku nuò, kénós nho nuò ku ìnkè, ké kù beke ke dò: A yà dèmaràà? 24 Kè kuyũònkù wénté ke dò: N yà benitibè mbe kè bè dònne detie nke centi.

25 Kè Yesu yíe képi ku nuò, kù wènté dii mònni ké nsó nkù wùó mpáíi ke wúó ndemou. 26 Kè Yesu ò nàké ke dò: Kò nha cǐtè a né báá kété dihei miéke.

Benitibè yè nYesu tu wè

(Wénté Matie 16:13-20 nè Duku 9:18-21)

27 Yesu nè o tancóumbè kè bè nkøri Fidipu kòò Sesadee kó yehékè, kè Yesu be beke ke dò: Benitibè yèmmè dò n tú we? 28 Kè bèe ò tǐnné ke dò: Bètabè yèmmè dò nha tú Isāā-Batiisi, kè betabè yèmmè dò nha tú Kuyie mpāānāānti náāntò diewè Edii kè betabè kōme dò nha tú Kuyie mpāānāānti náāmbè kòò mōu. 29 Kè Yesu beke o tancóumbè ke dò: Díndi yèmmè dò n tú we? Kè Pierii ò tǐnné ke dò: A tú Kirisi nwe Kuyie ntāāté wè koò tōnni.

30 Kè Yesu bè cau nke dò bè báá yie nkoò mōu ti kèè.

Yesu nàkémè ò yóó kúmè káyánté

(Wénté Matie 16:21-28 Duku 9:22-27)

31 De mònni kéketé ké mbè náá nke tú: Onitibire dò nkéǐtému mediè, kè Kuyie ncǐtè kó bekótibè nè ikuó nìubè kó bekótibè nè ikuó wāābè kè bèe ò yete kòò kùò, diyie tāānni yìe kòo yánté.

32 Kè Yesu nti mbè náá mbá ò í sòri, kè Pierii ò yu kékenténè ké nhò kpànnè. 33 Kè Yesu wēēte kèwénté

o tancòumbè kéréi mPieri ke dò: Fũte m borè f̄s ndibə̀, ke yé a yèmmè í túmè Kuyie nkōme, mè tú menitiyèmmè mme.

*Ti bo ntũ mmèè botí Yesu
(Wénté Matie 16:24-28 nè Duku 9:23-27)*

³⁴ Kè Yesu yú o tancòumbè nè ditĩnni ké bè nàké ke dò: Kòò m̄u d̄ó ké n tũnne wèe duó nhomáà k̄eto o dap̄ātí ké n tũnne. ³⁵ Ke yé wèe bo ndó kéd̄eeté o f̄õmmu ò bo mù fétinne, kè wèe yete o f̄õmmu n kp̄éi nè n náānti kp̄éi kòò mù p̄eté. ³⁶ Onìti bo c̄ante ba kòò m̄ake kutenkù kuu nk̄pere dem̄ou kòò w̄enni né feti? ³⁷ Onìti bo yietí ba kòò w̄enni yenté! ³⁸ Ke yé ifei bo mbo wè nè n kp̄éi nè n náānti kp̄éi di mm̄nni kó benitibè bèè bùtinné Kuyie nke d̄ari meyi mbe cuokè, mí nhOnit̄ibire m múnke bo nhò m̄kenè ifei m bo nw̄etiní dii m̄nni nè Kuyie nkó tikpeti ke neínè Kuyie ntōrè.

9

¹ Kè Yesu yíe k̄ebéi nke dò: M̄õmmū nwe n di náammè d̄indi bèè bo die ndi kó bèmabè yó nk̄p̄áa ke f̄õumu k̄yà Kuyie nk̄p̄àatiyuu t̄uðkenímè nè muw̄erímú.

*Yesu k̄ant̄i c̄èet̄emè
(Wénté Matie 17:1-13 nè Duku 9:28-36)*

² Kè yewe ȳekuð̄o p̄ēēté kè Yesu túóté Pieri nè Isaku nè Isāā kè bèe deke dit̄ari dier̄i mar̄i ĩnkè bemáà borè, kè Yesu k̄ant̄ii ceete kè bè nhò w̄uó. ³ Kòo ȳàat̄ii peike k̄em̄m̄iet̄i mediè, on̄iti m̄u b̄áa na k̄ed̄ò o ȳàat̄i kè t̄ii peike me botí ketenkè kie nȳĩnkè. ⁴ Kè bèe yà Edii nè M̄oyiisi kè bè k̄atení ke náánnè Yesu. ⁵ Kè Pieri dò: Okót̄i, dè wennimu ke dò ntí mbo

diε, ti bo dɔ̀ titouti titããti, f́ nkumáà, Edii kutèkù, Mɔ̀yiisi kutèkù.

⁶ Kε ýε kufɔ̀waá ndo bè autémè, kòò í nyé ò tu mù. ⁷ Kè diwεtirì marì kɔ̀tení kè di déè mbè dàtínné, kè bèε keè metammè mamè di miεke kè mè tu: Yie nwèè tú m birε kè nh ò dɔ̀ mediè, nyíennè o kpeti.

⁸ Dεnde bàmbà nkè Yesu tancòumbèε nyóó daatení kémóntóo betɔ̀bè, káyà Yesu máà, kè weè bè kpaánè.

⁹ Bè cùténí diì mɔ̀nnì ditāri ñnkè kè Yesu bè cau nke dɔ̀: Di báá náké òmòu di yà dè, kè Onìtibire yàa yánténè.

¹⁰ Kè bèε yie nho náàntì ke né mbékú betɔ̀bè ke tú: Ba ntú ke yánté? ¹¹ Kè Yesu tancòumbè ò beke ke dɔ̀: Ba nkpeí nte kè ikuó wã̀bè tu Edii weè dɔ̀ nkéketé kékɔ̀tení? ¹² Kè Yesu bè tḗnné ke dɔ̀: Mómumu nwe Edii dómme kékéte kékɔ̀tení kētũntε demou, ba nkpeí nné te kè tì wāri ke tú: Onìtibire dɔ̀ nkéféútε mediè nkè bèε dè sènkèrì. ¹³ N né di náámmu ke tú Edii kòtenímu kè benìtibè ò dɔ̀ bè dɔ̀ mèε botí, kéndònnè tì wārimè o kpeí.

*Yesu tancòumbè do yĩkεmè bè bo betimè dibòò
(Wénté Matie 17:14-21 nè Duku 9:37-43)*

¹⁴ Yesu nè Pieri nè Isaku nè Isāà bè tũ̀kε diì mɔ̀nnì o tancòumbè tɔ̀bè borè ke ś nditĩnnì diεrì bè murí kè bè diètìnè ikuó wã̀bè. ¹⁵ Bè yàní diì mɔ̀nnì Yesu kè dèε bè di kè bè ncokòo koò dɔ̀. ¹⁶ Kè Yesu beke o tancòumbè ke dɔ̀: Nè be di diètì ònti ñnkè? ¹⁷ Kòo niti mòu béinnì ditĩnnì miεke ke dɔ̀: Okóti n kòtenní m birε ndε a borè, dibòò marì diì dè ta ke dānne de nóndenfè. ¹⁸ Bá kùu píkù kè di dè pĩ ndiì dè bɔ̀ nkè tinóntɔ̀ũ̀pù̀tì nyiè de nùu kè dè cáà nde niì nkésāté. Kè m bántè a tancòumbè bá bè í na ke di bèti.

19 Kè Yesu bè nàké ke dò: Itookperí yembè dínidi! Míi yó nhã ke di bonàà? Míi yó nhã ke di tòà? Kòtènní ðebire m borè. Kè bèe ðe kòtènní.

20 Dibòò yà ðii mònni Yesu kékpekii ðebire, kè ðee do, kémbirímu kè tinóntõùpùùti yìè de nùù. 21 Kè Yesu beke ðebire cice ke dò: Nè òndaà ndi ðe ò ketémè? Kòo dò nè de bíkémbénti. 22 Kuce mèpéu kè dibòò ðe buò mmuhãá mmièke nè menie mmièke ke bo ðe kùò. Kàa bo na kédòò ðemarè a ti kuó mmesémme kè ti teennè. 23 Kè Yesu dò: Ba nte kàa tú kè m bo na! Kàa n tá ðe í yóu.

24 Kè ðebire cicee kuónko ke dò: N támu, a né n teennè kè n tákùmèe ðeuke.

25 Kè Yesu yà ðitínni cokùnímè ke péi ndibòò ke dò: Fó ndibòò ðii ònkúnne ðebire: Yè ðebire ke ténke báa wèteni!

26 Kè dibòò kuónko mediè nkékpekii ðebire kényè, kè ðebire nduó ke dò ndè ku, nè de kpéi nkè bèmabè ntú ðe kúmu. 27 Kè Yesu né pí nde nòùtè kényínni kè ðee cómmú.

28 Yesu kò ndii mònni teciètè bèmáà borè kòo tancóumbè ò beke ke dò: Dè ðomme kè tínti í na ke ðenne de kó dibòò? 29 Kè Yesu bè ténne ke dò: Mubáammu muù máà bo na kèdenne dibòò ðii mbotí.

*Yesu do náámmè o kũũ nképí kuce medérímè
(Wénté Matie 17:22-23 nè Duku 9:43-45)*

30 Kè bèe ítè ðeborè kèmpènké Kadidee kó ketenkè bá Yesu í ndó bè nyé o kpéi. 31 Ò do dó kèmmake mefiè mme kètié nho tancóumbè, ò do bè nàa mbè yóó pí mèmme wenwe Onitibire kèduó mbenitibè kè bèe ò kùò, kòo yánté diyè tãánni yìè.

³² Bá bè í mbanté de kó tináaṅtì tu mù, bè me nyí ndàátí ke bo ò beke òmatì.

*Yesu tancòumbè do diètìmè ké bo yà wèè bè baké
(Wénté Matie 18:1-5 nè Duku 9:46-48)*

³³ Bè tùòke dìi mònnì Kapennaummu kэмbo teciētè miēke kè Yesu bè beke ke dò: Di do diètì ba nkprí nkuce?

³⁴ Kè bè ndò nyúóó, ke yé bè do diètìmè ke bo yà be miēke wèè bè baké wènwè. ³⁵ Kè Yesu karoo kényú o tancòumbè tēpiītè nè bèdébè ké bè nàké ke dò: Di miēke kè wèè dó kэмbaké betòbè ò ntú osámpròu kéntú betòbè kóo tōntì.

³⁶ Kédeè kédetení debire kécónné be cuokè ké dè orí ke dò: ³⁷ Kè wèè còuté o cīētè debire sámprè dèè mánne die n kprí, mí nwe ò còutéme, kè wèè n còuté ò í còuté mí máá, ò còuténeumu wèè n tōnní.

*Yesu kpannèmè o tancòumbè bè yete mèè kprí nwèè
bèti yebòkè nè Yesu yètìrì
(Wénté Duku 9:49-50)*

³⁸ Kè Isāá náké Yesu ke dò: Okótì, ti yà òmòu nwe kòo bèti yebòkè nè a yètìrì kè ti ò bàa ke yé ò í ti neínèmè. ³⁹ Kè Yesu bè tēñné ke dò di na bá nyete ke yé òmòu í yóó na kédòò tidietì nè n yètìrì, dende bàmbà nkéwēte ké n sáá. ⁴⁰ Ke yé wèè í yete ti kpeti, ò ti wènnémèmu. ⁴¹ Wèè bo di yēnté menébuo nkè dí yà di tú mèè kprí n kòbe, n di náá mómmuò nwe de yiè mbáá mónté de kó ticuuti.

*Wèè bo bə nhotòu meyi mmieke
(Wénté Matie 18:6-9 nè Duku 17:1-2)*

⁴² Kòò mòu bə mbesámpròbè bie bèè n tá be kóò mòu meyi mmieke, de yiè kè bè ò dùú nditári dieri

kédootóo dàmméèrì miéke dè ntõũ. ⁴³ Kàa nòùtè tɛɛ yó nte kàa dɔ̀̀ mèyei, nkééte tɛ, a bo mməkemè mufòmму sã̀̀ nè kubakù kumáà, dè tɔ̀̀nè a bo mməkemè debaà ndèdèrè ke né ta muhãã mmùù í kɔ̀ mmu miéke. [⁴⁴ Mu miéke yebiè yèè càà ntikònti yè í kɔ̀, de kó muhãã me nyí kɔ̀.] ⁴⁵ Kàa naàcètè tɛɛ yó nte kàa dɔ̀̀ mèyei nkééte tɛ, a bo mməkemè mufòmму mùù bo sã̀̀ ke kpa tenaàcètè, dè tɔ̀̀nè a bo mməkemè sinaàcèi sidé ke né ta muhãã mmùù í kɔ̀ mu miéke. [⁴⁶ Mu miéke yebiè yèè càà ntikònti yè í kɔ̀, de kó muhãã mme nyí kɔ̀.] ⁴⁷ Kàa nònfiè fèè yó nte kàa dɔ̀̀ mèyei nkprééte fɛ, a bo tamè Kuyie nkprààtiyuu miéke nè kunənfìèkù, dè tɔ̀̀nè a bo mməkemè inuə nyidé ke né ta mmuhãã mmùù í kɔ̀ mmu miéke. ⁴⁸ Mu miéke yebiè yèè càà ntikònti yè í kɔ̀, de kó muhãã mme nyí kɔ̀.

⁴⁹ Bè yóó yááké benitibè bəmou nè muhãã mmu.

⁵⁰ Mukókúó ntú demarè sàarè nde, kè mù nè fétinne mu naati di bo mù náríkunnè ba? Di fòmму mməke mukókúó nkó kunaati kè di nnaatinè ditəbè.

10

Onitì nè o pokù be kó muyatimù

(Wénté Matie 19:1-12 nè Duku 16:18)

¹ Kè Yesu íté deborè kékote Sudee kó ketenkè mánku, késénté Suditɛ kó kukó, kè benitibè tó tíinko o borè kòo mbè nàá nKuyie nnáantì ò ə mbè nàá mmèè botí.

² Kè Fadisiɛbe ndó kòó yááké kékatení o borè, kòó beke ke dò: Ikuó yie nhonitì bo betimè o pokàà? ³ Kè Yesu bè tɛ́nné ke dò: Məyiisi kó ikuó yɛ nti ndəori ba? ⁴ Kè bè dò: Məyiisi kó ikuó yɛ nkòo niti dó kébeti

o pokù wèe wāri muyatimù kó dipátíri kòò duó nkóò bèti. ⁵ Kè Yesu bè nàké ke dò: Di kó itookperí kpéí nte kè Mòyiisi di duó nde kó ikuó. ⁶ Meketimè mǎnnì dè do í me ndò, Kuyie ndo dǎdǎ onìtì nè o pokù nwe. ⁷ Dèè kpéí nte kòò nitidǎù bo yóu o cice nè o yǎ kétaunnè o pokù. ⁸ Kè bèe naá nhonìtì omáà, de mǎnnì bè ténke í bo bèdébè, bè naá nhonìtì omáà ndi. ⁹ Onìtì tū mbáá yate Kuyie ntàu ndè.

¹⁰ Bè kò ndì mǎnnì teciǎtè kè Yesu tancóumbèe wǎte kóò beke de kó tináanti tu mù. ¹¹ Kè Yesu bè nàké ke dò: Kòò nìtì yete o pokù ke tǔóté otǎu ò yùúkúmu ke yeténè oketiwe. ¹² Kòò nitipòkù weè me nyete o dǎu ke cǎnté otǎu o tú wèe bùtinné wènwè o dǎu ke dǎuti dǎutinè benitidaabè.

*Kuyie nkpatì bo bèè dǎnnè ibí be kpéí nke
(Wénté Matie 19:13-15 nè Duku 18:15-17)*

¹³ Kè benitibèe kǎtènní ibí sámǎpǎi Yesu borè kòò bo ì kááké, kòò tancóumbè mbè kpànnè. ¹⁴ Yesu de yà dǎi mǎnnì kè dèe ò yonke kòò bè nàké ke dò: Yóunè kè ibí nkǎríní m borè di bá nyi bèti, ke yé Kuyie nkǎràtǎiyuu bomè bèè ì dǎnnè be kpéí nke. ¹⁵ Timómmǎnti nti n di náámmè. Kè wèè í yie nkuyie nkǎràtǎiyuu nè debire kó meyèmmè, ò báá na kéta di miéke.

¹⁶ Ò yǎ memme ké ì ǎrí ké ì nǎó nho nou ké ì pǎ mesàà.

*Yesu nè tikpatì yìè
(Wénté Matie 19:16-30 nè Duku 18:18-30)*

¹⁷ Yesu iti dǎi mǎnnì kòò nìtì mǎu cokéní kénínkóo o ìkè kóò beke ke dò: Okótì sààwè n dò nkédǎdǎ ba kǎpété mufòmmu mùù bo sǎà? ¹⁸ Kè Yesu ò nàké ke dò: Ba nkǎpéí nte kǎa n tú osààwè, òmǎu

í wenni kè dè í tú Kuyie mmáà. ¹⁹ A yému Kuyie ntannò yèè tú: A báá kuɔ onìtì, a báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dɔ̀, a báá yúúká, a báá caàrè otòu kó diyètìrì, a báá ciitè otòu, ndé a cice nè a yɔ̀.

²⁰ Kè de kóo nìtì tɛ̀nné Yesu ke d̀: Okòtì n dà̀mmu dende kó dimàà nè m b́kém̀b̀éntì miéke. ²¹ Kè Yesu ò wénté ké nhò d̀, kòò nàké ke d̀: Dèmarè máá deè kpaá ke da dónnì, kɔ̀te ḱfítè a m̀ake dè, ḱpãmmú idiítì beç̀rìbè, de m̀nnì a bo péte ḱnkè kó tikpàtì kè né k̀tení kè n tũnne.

²² Odapàà wenwe kèè diì m̀nnì de kó tináàntì kòo ìkèe soute, kòo íténè meyeñcaàrìmè ke yé ò do m̀kemè tikpàtì mediè.

²³ Kè Yesu wénté wénté o tancòumbè ke d̀: Dè yòunèmu bèè m̀ake tikpàtì bè bo tamè Kuyie nkpààtiyuu miéke.

²⁴ Kè dèe di o tancòumbè de kó tináàntì kpéí, nkè Yesu yíe kè bè nàké ke d̀: M bí dè yóumu a bo tamè Kuyie nkpààtiyuu miéke. ²⁵ Dè bo nyòunè tikpàtì yìe mbo tamè Kuyie nkpààtiyuu ḱpèèté yòyó bo tamè feyárifè fíè.

²⁶ Kè dèe d̀ke di o tancòumbè de kó tináàntì ìnkè kè bè mbékú betòbè ke tú: Kè dè dò mmemme we mbo na ḱcooté?

²⁷ Kè Yesu mbè wùó nké bè nàké ke d̀: Dè yòunè benitìbè mbe, dè í yòunè Kuyie.

²⁸ Kè Pierii nàké Yesu ke d̀: Ti yóumu demou ke da tũnne. ²⁹ Kè Yesu ò tɛ̀nné ke d̀: Mómumu nwe n di náammè òm̀u í yóu o cìèté, yoo o neí, yoo o tãbè, yoo o cice, yoo o bí, yoo o paku n kpéí nè Kuyie nnáàntì kpéí, ³⁰ kè í mpéte ticuuti kè dèe nóo nkuce tekòutè (100) meborime mie mmieke: Sicéí, nè o neí, nè o tãbè, nè o yòbè, nè o bí, nè depaa nnè mefèútímè.

Kè né mmàke mufòmму mùù bo sáà meborime mèè kpaaní me miéke. ³¹ Besũkùbè bèè tu beketibè di mmònni bè bo naá mbesombe, kè besũkùbè bèè tu besombe di mmònni kè bèè naá mbeketibè.

*Yesu do kàrimè Sedisademmu kuce mesomme
(Wénté Matie 20:17-19 nè Duku 18:31-34)*

³² Yesu nè o tancòubè kè bè nkéí ke kòri Sedisademmu kòo tancòumbè kãm̀b̀ù̀t̀i duò kè kufõwáá mbo bèè bè tũ. Kè Yesu tó yú o tancòumbè ké mbè naá tì yóó ò t̀ù̀k̀eǹí, ke tú: ³³ Ti mè nk̀r̀i k̀ù Sedisademmu, bè bo pĩ nhOnitibire, kéduó nyikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wããbè kè bè d̀ò ò d̀ò nkékuomu kóò duó mbèè í tú Sifube. ³⁴ Kè bè nhò daú koò s̀ù̀u tinóntũ̀t̀i, kóò puotí yedá, kóò k̀ù̀ò, yewe yètàãti kó difõnkúò kòo yánté.

*Sebedee kó ibí do dómè kèntú beketibè
(Wénté Matie 20:20-28 nè Duku 22:25-27)*

³⁵ Kè Sebedee kó ibí Isaku nè Isãã katení Yesu borè kóò nàké ke d̀ò: Okóti ti d̀ó a ti d̀ò̀̀mu ti yóó me nda beké tì. ³⁶ Kè Yesu bè beke ke d̀ò: Di d̀ó n di d̀ò̀̀ ba? ³⁷ Kè bèè ò t̀è̀ǹé ke d̀ò: A bo mbo dii m̀ò̀nni a kpàti dieti miéke, a yóu kè ti nkari yie nha bakù youú, otòu kucãнку. ³⁸ Kè Yesu bè nàké ke d̀ò: Di í yé di m békú tì di bo na kèyã n yóó yã fèè b̀ò̀ò̀fàà? Di bo na kè bè di ãnné be yóó nh ãnné wèè b̀à̀t̀émmàà? Kè bè d̀ò: Èè, ti bo na. ³⁹ Kè Yesu bè t̀è̀ǹé ke d̀ò: Mómмуò ndi yóó namu kèyã n yóó yã fèè b̀ò̀ò̀fè. Kè bè di ãnné bè yó nh ãnné wèè b̀à̀t̀émmù. ⁴⁰ Dè né í tú m̀ìi yóó tãáté bèè yó mbo m bakù youú nè kucãнку, de kó yekàrè Kuyie nyè d̀ò̀̀ bèè kpéi mbèè yè te.

⁴¹ Yesu tancòumbè sòmbè tepítè tì kèè dii m̀ò̀nni kè be miéke pèike Isaku nè Isãã. ⁴² Kè Yesu bè

yu bemau ké bè nàké ke dò: Di yému ke dò mbèè tu bekpààtibè yebotè miéke bè yè fěũkomè, bèè tu bekpèribè ye miéke kè bè yè diinko mesémmè. ⁴³ Di kperè í dò nkéndò memme, wèè dó kéndeu di miéke wè ntú di kóo tǒnti. ⁴⁴ Kè wèè dó kéntú oketiwè di miéke wè ntú dimau kó kudaakù. ⁴⁵ Ke yé Onitibire í kàtenímè ke bè bo mpĩ de tǒmmú, dè kàtení ke bo pĩ mmutǒmmú mmu benitibè kpéi nkéduó nde fòmму kédenne kusũkù meyei nkó tidaati miéke.

*Yesu wéimmè kuyũǎnkù Baatimbee
(Wénté Matie 20:29-34 nè Duku 18:35-43)*

⁴⁶ Kè bèè tuǎke Sedikoo Yesu nè o tancóumbè bè yèti dii mǎnni de kó dihei kè kunitisũkù péu bè tũ, kè kuyũǎnkù makù bè tu kù Baatimbee, Timbee kó debire kè kù kàri kuce nùu ke mǎú. ⁴⁷ Kù kèè dii mǎnni kè bè tú Yesu Nansareti kou wèè pǎnké kè kùu pĩéké ke dò: Dafiti kó debire, Yesu n kuó mmesémmè.

⁴⁸ Kè benitibè nkù kpànnè ke tú kùu cǐéké kè kù né dǎke pĩéké ke dò: Dafiti kó debire á n kuó mmesémmè! ⁴⁹ Kè Yesu cómmóo kébéi nke dò: Yúnni we!

Kè bèè kù yu ke dò: Ò da yumu, íté nè tikǎnyauti.

⁵⁰ Kè kuyũǎnkùu ítení kédootóo ku yaàbòri kèitío mecǎá nkékétóo Yesu bíékè. ⁵¹ Kè Yesu kù beke ke dò: A dó n da dǎ ba? Kè kuyũǎnkùu ò nàké ke dò: N dó kéwéntému. ⁵² Kè Yesu kù nàké ke dò: A tǎ mèè kpéi nke dò m bo na ke da miékunne, íté! Kàa miétému.

Kè kù pǎnkee wénté kénèinè Yesu.

11

*Yesu tatimè Sedisadεmmu ke deke disāmmarímbii
(Wénté Matie 21:1-11 nè Duku 19:28-40 nè Isāã
12:12-19)*

¹ Bè tǎnnènko diì mǎnni Sedisadεmmu kémbérinè Betifasee nè Betannii Odifíè tǎri také, kè Yesu tǎ nho tancóumbè bèdébè ke dǎ: ² Kǎtenè dihéi diì bo di iikè, di bo mbo tuokoo kéyà disāmmarímbii, òmǎu mu nyí dèke di kè di piítí, kè dí di pité kékǎtenèni. ³ Kòò mǎu di beke ke yí: Dè dǎmmè kè di di pítírí? Dí ò nàké ke dǎ: Ti Yiè nweè di dǎ. Dende bàmbà nhò bo di yóu kè dí di tuóténi.

⁴ Kè bèe kǎte ké mènke nsǎ disāmmarímbii mari piítí tǎcǎtè matè kó ditowaà kuce nùu, kè bè ndi pítírí. ⁵ Bèè dè bo kè be kó bèmabèe bè beke ke dǎ: Di dǎri ba? Dè dǎmmè kè di pítírí de kó disāmmarímbii? ⁶ Kè bèe bè tǎnné Yesu do bè nàké ti, kè bèe yóu kè bèe di tuóté, ⁷ ké di kǎtènni Yesu borè kénós mbe yàati di ìnkè kè Yesu deke. ⁸ Kè besükùbè mpiénko kuce mesàà nkè betòbè piiti be yàati ku ìnkè. ⁹ Bèè ni Yesu iikè nè bèè ò tǎ nkè bè mpièkù ke tú: Kuyie nyètiri ndeu! Mesàà nní mbonè fǎ nwèè kèriní nè ti Yiè nkó diyètiri. ¹⁰ Kuyie ndéúkùnnè dikpàatiyuu diì kèriní ti yàari Dafiti kperi, Kuyie nyètiri ndeu kéinkè!

¹¹ Kè Yesu tuoke Sedisadεmmu kéta Kuyie ncǎtè ke wénni dǎmǎu, ò dèè diì mǎnni ke sǎ ndiyiè dèè, kòò kǎte Betannii nè o tancóumbè tepítè nè bèdébè.

*Yesu béinnèmè mutie bè tu mù fikíè
(Wénté Matie 21:18-19)*

¹² Kè dèè wenté kè bè nyetini Betannii kè dikònni pǎ nYesu. ¹³ Kòò yà mutie bè tu mù fikíè medétimè

kè mù ã tifãàti kòo kàtoo ke bo yà yebe bo mbo, ò tònko dii mònni, káyà tifãàti máà, ke yé dè do í tùmè de kó detie mpeí dii mònni. ¹⁴ Kè Yesu béinnè de kó mutie ke dò: Òmòu ténke báá cááké a be nè a bo mbomè.

Kòo tancóumbèe keè ò béimmè.

Yesu bètimè bepotambè Kuyie ncîètè

(Wénté Matie 21:12-17 nè Duku 19:45-48 nè Isãã 2:13-22)

¹⁵ Bè tùkè dii mònni Sedisademma kè Yesu ta Kuyie ncîètè kémbetì befitìbè nè bedombe, kébuó mbedíticeetibè kóò tábùribè nè bèè fiiti sinónkpeé be kàrè. ¹⁶ Ò í nyie nkòò mòu mpēnkùnè tipotanti Kuyie ncîètè borè, ¹⁷ kédeè ké mbè tiè nke tú: Ti wàrimu ke tú: Bè bo nyu n cîètè ke tú mubáammu kpete yebotè yemou yó mbáá ndè kè díndi né tè dòò beyóóbè kó disàri.

¹⁸ Kuyie nkuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó wãàbè ti kèè dii mònni kénwanti bè bo yímè kēpfi nYesu kékuo, ke né nhò dé ke yé benitìbè bemou do pénsirímè o náànti. ¹⁹ Dè yuoté dii mònni Yesu nè o tancóumbè kè bèe yè dihei.

A bo mbáammè Kuyie nke tá

(Wénté Matie 21:20-22)

²⁰ Kè dèe wenté kè bè mpēnké káyà muù tie kè mù kpeí nè mu cīenko. ²¹ Kè Pierii dentení dèe wee dòò kénáké Yesu ke dò: Okóti wénté mutie a wee béinnè mù ke kpeí.

²² Kè Yesu bè tēnné ke dò: Ntánè Kuyie, n di náá ntimómmonti nti ²³ kòò mòu nàké di ntàri ke yī: Íté a me mbo dè kédò dàméèrì mieke bá ke í yīèkù, ke tá

ke dò nhò béi ntì bo dàò, tì bo dàò. ²⁴ Deè kpéí nte kè n di náá nke tú: Di mósú dèè kó dimàà nè mubáammu miéke di ntá ke dò ndi dè pètému, Kuyie bo dè ndi duós. ²⁵ A cómmú diì mǎnnì ke báá nKuyie nkàa dèntení ke dò nha mǎkenè òmǎu tìmatì cǐé nwe, kàa cice wèè bo keĩnkè kòo da cǐé nha yei. [²⁶ Kè di me nyí cǐenko ditǎbè, di cice wèè bo keĩnkè, ò báá di cǐé ndi yei.]

Yesu wǎrímú bonní dè?

(Wénté Matie 21:23-27 nè Duku 20:1-8)

²⁷ Kè bèe wǎte Sedisadammu kè Yesu ícentì Kuyie ncǐétè miéke kè ikuós niùbè kó bekótìbè nè ikuós wǎǎbè nè Kuyie ncǐétè kó bekótìbè kè bèe kǎtení Yesu borè, ²⁸ kóò beke ke dò: Nè òmmu wǎrímú mmu a dǎorinèmè die? We nda duós ndinùu kàa dè dǎòri? ²⁹ Kè Yesu bè tǎnné ke dò: N yóó di beke tìmatì máá ndi, kè di n tǎnné, n né di náké nè mùu wǎrímú mmu n dè dǎòrinèmè. ³⁰ Isǎã do ǎǎ wèè bàtémǎu do bonní benitìbè boràa kè Kuyie mborè? Dí n tǎnné.

³¹ Kè bè nnáá mbemáa ke tú: Kè ti yí de kóo bàtémǎu do bonní Kuyie mborè ò dǎ: Ba nkpéí nné te kè di í tá Isǎã? ³² Kè ti me nyí: De kóo bàtémǎu bonní benitìbè borè...

(Bè do dé benitìbè mbe, ke yé bemǎu bè do yémèmu ke dò nyIsǎã tu Kuyie mpǎǎnǎànì náànò mómǎu.)

³³ Kè bèe tǎnné Yesu ke dò: Ti í yé. Kè Yesu dò: M me mbáá di náké nè mùu wǎrímú mmu n dè dǎòrinèmè.

12

Betōmbè yeibe

(Wénté Matie 21:33-46 nè Duku 20:9-19)

¹ Kè Yesu mbè nàánnè yenáaãhãntíyè miεε ke tú: Onìtì mǎu wèè do fiíkú detie mbè tu dè fínyĩ, kémaá kuduotí ké dè fii, kédammú difòtìrì bè yó nhūtírì dè yetebe, kémaá didènnì bè bo ndekù dì ke baa kupaku, kédeè kéíté kékatε kupòòkù. ² Yetebe bi dii mǎnnì kòo tǎo nho kóo tǎntì mǎu betōmbè borè kè bè bo dì duónko o kó yetebe. ³ Kè bèε ò pĩ nképuotí kébeti bá bè í nhò duó ndèmarè. ⁴ Kè kupaku yiè nwēte kètōnko otōntì dèrì kè bèε ò kǎmmu kòo sǎmmú. ⁵ Wèè te kupaku kòo yíε kètōnko otǎánwè kè bèε ò kùò, ké me ndòò betòbè péu kénkòu bie nke puotì betòbè. ⁶ Kòo bire dèε máa nkpaá ò dó dè mediè nkòo dentε ké dè tōnko, kòo yèmmè ndò mbè bo dè yòte. ⁷ Kè bè né dake ke dò: Ntenè wèè yóó tieke kupaku, yóunè kè tí ò kùò ké kù tieke. ⁸ Kè bèε pĩ nho bire kékuò kédootóo kupaku mǎnku.

⁹ Kè Yesu bè beke ke dò: Kupaku yiè mbo dòò ba dε mǎnnì? Kè bè dò: Ò bo katε kékuò dε kó betōmbè kéwáá mbetòbè kéánné o paku miεε. ¹⁰ Di í kàa ntì wǎri ke tú: Bèè maà bè dootóo dii tǎrì dii naá ndipũ kó ditǎrì mómmandáà? ¹¹ Ti Yiè nKuyie nkuu dòò dε kó tidietì kè ti tì yà kè dè ti naati.

¹² Ikuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó wǎábè kè bè nwanti bè bo yímè kápĩ nYesu ke yé bè bantémè ke dò nho ãnté bembe ke né yòte ditǎnnì, kényóu, kéíté.

Sesaa kpεε nè Kuyie nkpεε

(Wénté Matie 22:15-22 nè Duku 20:20-26)

13 Kè bèe tōnko Fadisĩ̀be mabè nè Edoti kó fenafe kabe mabè Yesu borè, kè bè bo ò díí nkéyà ò bo béi ntimatì kéyeté kè bèe ò pĩ. 14 Kè bèe katoo Yesu borè kóò beke ke dò: Okóti ti yému ke dò nha náá timómmanti bá a í yĩ̀kù òmòu, bá kòo tú wè, ke benkú Kuyie nkó kuce nè timómmanti. Dè wenni ke dò nti yietí dàm̀pòò Odommu kabe kóo kpààtàà? Ti dò nkéyietàà, kè ti báá yietí?

15 Kè Yesu banté be yèmmè bomè mèdémè, ké bè beke ke dò: Ba nkpeí nte kè di dó ké n díí? Duónnènní fedífè femáà kè n yà.

16 Kè bèe ò duú, kòo bè beke ke dò: We nte diyuu dii, nè diyètìrì dii? Kè bèe ò tḗnné ke dò: Sesaa, Odommu kóo kpààti. 17 Kè Yesu bè nàké ke dò: Duónnè Sesaa o kperè kéduó nkuyie nku kperè.

Kè dèe bè di mèdiè nnè ò bè tḗnné tì kpéí.

Dipopuò í bo keĩ̀nkè

(Wénté Matie 22:22-33 nè Duku 20:27-40)

18 Kè Sadasĩ̀be bèe í yie mbećírìbè yóó yántémè kè bèe katení Yesu borè kóò beke, ke dò: 19 Okóti nte M̀oyiisi ti duó nyìi kuó ke tú kòo nìti ku ke yóu o pokù bá ò í m̀ake debire, o nantèe ò t̀uóté kòo peitè ibí kè ìi sòtè wèè ku o cĩ̀tè. 20 Benitibè mabè beè do bo b̀eyiekè, kòo ketiwè m̀po kékú bá debire í bo. 21 Kòo dérii t̀uóté de kóo kúpokù, kékú bá debire í bo, kè dè me ndàò otáánwè. 22 Beyiekè bembè kè bè ntóú de kóo nitipòkù ke k̄, bá òmòu í nhò m̀à̀ttenè debire, de kó difōnkúò kòo nitipòkù m̀únke kú. 23 Bećírìbè bo yánté dii yie be we nyó nte de kóo nitipòkù, bem̀ou bè me nhò puokemèmu?

24 Kè Yesu bè tḗnné ke dò: Ntenè dèè kpéí nte kè di yeté, di í banté tìl wàri, di me nyí banté Kuyie nkó muwērímú. 25 Bécíríbè bo yánté diì m̀nnì benitidaabè í yó mpuokú, benitipòbè me nyí yó nyenkú, bè yó ndònnè Kuyie ntòrè d̀mmè mme kḗnkè. 26 Kè bécíríbè kóò kḗyánté kp̄eti nti, di í kàa m̀M̀yiisi pátíri miēke Kuyie ndo ò nàkè tì difāpèù miēke ke dò: Kù tu Kuyie nku Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu bè do tū nkùà? 27 Kuyie nyí tú bécíríbè kòku kù tú befòùbè kòku nku. Di yetému mediè.

Ikuó ù p̄ḗtè itei

(Wénté Matie 22:34-40 nè Duku 10:25-28)

28 Kè ikuó wā̀tì m̀ou keè bè nàammè kḗyà Yesu tḗnné mèè botí mesàà Sadusiēbe bèè í tá mukúkḗyántímù bomè kētóónko Yesu borè kóò beke ke dò: Kuyie ntannùù òndi p̄ḗtè yeteyè. 29 Kè Yesu ò tḗnné ke dò ntenè diì p̄ḗtè yeteyè: Kém̀m̀nè díndi Isidayēeribe, ti Yiè nKuyie ntú Kuyie nku, kùù bo kumáà. 30 Á ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè m̀m̀m̀ou nè a wḗnnì dim̀ou nè a ciì m̀m̀ou nè a wērímú mum̀ou. 31 Nte diterì diì dì tū: Á ndó otòù a dó mèè botí amáà. Yèmayè ténke í p̄ḗtè yie.

32 Kè ikuó wā̀tì ò tḗnné ke dò: Okóti dè wennimu a nàké tim̀ómm̀nti nti, Kuyie mbo kumáà ndi kutekù makù í bo. 33 A bo nkù dómè nè a yèmmè m̀m̀m̀ou, nè a ciì m̀m̀m̀ou nè a wērímú mum̀ou, kéndó otòù a dó mèè botí amáà dèè p̄ḗtè bè feu ìl wū́s ke tuò nyewū́tòrè ìnkè Kuyie nkpeí, ke kù pā̀nnè yepā̀rè teyè péu.

34 Kè Yesu nsó nwe ò tḗnné nè mecìì nkóò nàké ke dò: Á tókénèmu Kuyie nkprà̀tìyuu.

De kó difōnkúò òmòu ténke í ndàátí kóò beke tìmatì me kó kubotí.

Kirisi nè Dafiti

(Wénté Matie 22:41-46 nè Duku 20:41-44)

³⁵ Kè Yesu nsóké ke bè tiè Kuyie nciētè miēke ké bè beke ke dò: Ikuó wāābè bo yīme ke dò Kirisi tú Dafiti yaàbire? ³⁶ Ke yé Muyaánsààmù do niitémè Dafiti kòo bēi nke dò: N Yiè nKuyie nnàkému n yiè nke yī nkari m bakù you kè n yàà da duónnè a kprantídèntòbè kàa bè cùùti.

³⁷ Kè Dafiti do ò yu ke tú o Yiè, o Yiè mbo yīme kéwēte kéntú o yaàbire? Kè kunitisūkù nhò kèrmú kè dè kù naati.

Yesu yēmmè bè ndake ikuó wāābè kpéi

(Wénté Matie 23:1-36 nè Duku 20:45-47)

³⁸ Kè Yesu mbè tiè nke tú: Daatenè ikuó wāābè kpéi mbèè ò ndó kénhā yeyaàbòrè diēyè kè benitibè bo mbè dóu nkè bè dèúkùnkò yaárè miēke. ³⁹ Ke ò ndó yekàrè de ìkè kpeye titiíntouti miēke nè yebaa miēke. ⁴⁰ Ke fekù bekúpobè kperε, ke ò mbáá Kuyie kémante, Kuyie mbo bè poté kè dè ncáá ke yóu.

Okúpoc̄rì kó dipānni

(Wénté Duku 21:1-4)

⁴¹ Diyiè marì kè Yesu nkari Kuyie nciētè miēke ke wetí bè āā dè idítí, ke wéi benitibè āā mèè botí, ke tikpàti yembè péu āā idítí mediè. ⁴² Kòo kúpoc̄rì mòu tuàkení kéānné fedífè sām̀pófè. ⁴³ Kè Yesu yú o tancòumbè ké bè nàké ke dò: Mómumu nwe n di náámmè okúpoc̄rì yie nweè ānné kè dè pēēté betòbè. ⁴⁴ Ke yé bè āāmè ke suāmmu mediè. Wenwe nè o c̄iti miēke kòo ānné ò do m̀ake fè ke bo dinè fem̀u.

13

Kuyie nciētè kó mupòmmù

(Wénté Matie 24:1-2 nè Duku 21:5-6)

¹ Yesu yetìní dìì mònñi Kuyie nciētè kòo tancòumbè kòò mǎù ò nàké ke dǎ: Okóti wénté keyà bè maánè yèè tǎrè Kuyie nciētè yè wenni mǎè botí, kéwénté Kuyie nciētè wennimè. ² Kè Yesu ò tǎñné ke dǎ: A wúó ntè maá ke ðeu mǎè botáà? Ditǎri mari í yó nkpaá nónké diteri ñnkè. Demǎu dè bo duó.

³ Kè Yesu nkari Odifè tǎri ñnkè ke wetí Kuyie nciētè. Pìeri nè Isaku nè Isǎã nè Ñntidee kè bèè ò beke bemáà borè ke dǎ: ⁴ Á ti náké dè yóó dǎò dìì mònñi nè ti yóó yà dè kébanté ke dǎ nde mònñi tùàke.

Tù yóó tuǎkení kè kutenkù né na kédeè

(Wénté Matie 24:3-14 nè Duku 21:7-19)

⁵ De mònñi kè Yesu mbè nǎá nke tú: Nðakenè kòò mǎù báá di souté. ⁶ Ke yé benitibè péu kǎrinímè ke bo ntú beè tú Kirisi, ke suó kusǔkù. ⁷ Di yóó keemu bè nǎammè mudoò kpéi nnè mu kó kutoweku, kufōwáá mbáá di pǐ nke yé dè dòmmè kētuǎkenímu, dè né mu nyí yó ntú kumànkù. ⁸ Ku mbotí bo íté kénkpannè kutekù, kè di nkpaàtìyuu íté kénkpannè diteri, kè ketenkè nsǎnti tipíùti timǎu, kè yekòbèè tanní, dè bo ndò nkupèitèyonku ò ketémè oni-tipòkù.

⁹ Nyénè dimáà kpéi, bè bo di kǎtenè tibeéndieti kè bè ndi puotì ipààti titíntouti mieke, kè di kǎtenè bekpaàtìbè borè nè ketenkè yembè borè n kpéi, kè dí bè nàké n kpéi. ¹⁰ Ke yé medestímè kó tináànti dòmmè kéketé kénáké ibotí imǎu ndi. ¹¹ Kè bè

di kōrinè diì mōnni tibeénti di báá niitè kénwàà ndi bíi bo náké tì, kè de mōnni tūòke di nnáá tì taàní di nò ke yé dū í yó nnáámmè di mómmōmbe, Muyaánsààmù muù yó nnáá ndi kpéí. ¹² Benitibè bo fiiti be neí nè be kó bekótibè kè bèe bè kùò kè ibí cicebèe í fiítí kè ibí sīntenè í cicebè kédúò nkè bèe bè kùò. ¹³ Benitibè bemou bo ndi níi n kpéí, wèe me mbo nwééeri kétuòkenè kumàнку ò bo cooté.

Yewe yeiye

(Wénté Matie 24:15-28 nè Duku 21:20-24)

¹⁴ Kè di yà diì mōnni isòke ìi duò mmeyeñcaàrimè kè ì bo ì do í dò nkémbo dè, wèe kàa nwèe dàò meyoòmmè, kè dè s̄ mbèè bo Sudee kó ketenkè bèe coké kédeke yetārè ìnkè. ¹⁵ Kè dè s̄ nwèè bo o cīètè kudànkù ò báá cúténí kudieku ke bo túóté o kperè. ¹⁶ Kè dè s̄ nwèè bo kupaku ò báá kò ke bo túóté o yaàbòrì. ¹⁷ De kó diyie dè bo nyòùnè benitipòbè bèè bo mpúò nnè bèè bo ntò ibí. ¹⁸ Mbáánnè Kuyie nkè dè báá tuòkení diyòò mièke. ¹⁹ Ke yé de kó yewe meyeñcaàrimè mèè yó mbo me kó kubotí mu nyí ànné nè Kuyie ndòòmè kutenkù, mè me nyí kpaá ke bo ànné bitì. ²⁰ Kè Kuyie ndo í yààte de kó yewe òmòu na bá nyenté, kù me nyè yààte ku kó benitibè kù tããté bè kpéí nke. ²¹ Kòò mòu di nàké ke tú: Kirisi bo die nyoo cie, di bá ntì tá. ²² Ke yé Kirisi tekùbè nè bèe yó ntú bemáá Kuyie mpāānāāntì náām̀bè bèe yóó ànnémè kéndòori tidietì nè dēmarè cànnè ke dó kēsouté bá nè Kuyie ntããté bè. ²³ Nyénè dimáà kpéí, n die nke di nàkému demou.

Yewe sonye

(Wénté Matie 24:29-31 nè Duku 21:25-28)

24 Δε κό γεωε μιεκε μεφέϋτίμè μεμμε κό difōnkúò, diyìè bo soute, otānkù tēnke bá mpèi. 25 Kè siwāā nduòní kēĩnkè kè siwāā diesìi sāntè. 26 Δε mōnnì kè bèe yà Kuyie mBire kè dè cutinì γεωετè μιεκε nè muwērimú diemù nè Kuyie nkó tikpetì, 27 kētō nho tōrè itemmānke imou kè yèe tíi nKuyie ntāātè bè.

Fikìè kó mutie kó medonnimè
(Wénté Matie 24:32-35 nè Duku 21:29-33)

28 Banténè fikìè kó mutie kó medonnimè, mu bake sūũkè dìi mōnnì kè mu fāātì bitírì di òò bantému ke dò ndiyōò tōónnì. 29 Mèè botí nku di yà dìi mōnnì kè dende kó dimàà tū̀ðkení di nyé ke dò nhOnitibire tōónnìmu ke bo dibòrì. 30 Timóm̄m̄nti nti n di náammè benitibè bèè fòù di mmōnnì bè í yóó kú bemou kè dè mu nyí tū̀ðkení. 31 Kēĩnkè nè ketenkè dè bo pēētè, n náan̄tì me mbáá pēētè bitì.

Ndakenè
(Wénté Matie 24:36-44)

32 Òmou í yé de yiè yoo de mōnnì, bá Kuyie ntōrè bá Kuyie mBire, Kuyie nkuù mää yé. 33 Ndakenè ke báá duó ke yé di í yémè dè yóó tuðkení dìi mōnnì. 34 Dè bo dōò kéndōnnè onitì wèè kōri kupòðkù ke benke o cīētè o tōmbè ke duó mbá wè o tōmmú ke nàké wèè bàà dibòrì ke yī ò báá duó. 35 Ndakenè ke yé di í yémè tecīētè yiè nwētini dìi mōnnì, kè de yemme kuyuoku yoo keyènkè cuokè, yoo dikodakāñni yoo kukūwentóo. 36 Nyīkùnè ò bo nwētiniémè ke sō ndi yè nke duó kòò di déétè. 37 M me ndi nàké tì n ti nnáa mbenitibè bemou: Ndakenè!

14

Be do dakiimè ke bo pĩ nYesu

(Wénté Matie 26:1-5 nè Duku 22:1-2 nè Isãã 11:45-53)

¹ Ke sò nde kpaá yewe yèdèè kè diyentébanni nè pèèbè bèè í kɔɔrenè mutie mùù muuti pèè kè mu kó dibanni né tuɔkení, kè ikuó niùbè nè ikuó wããbè ñwanti bè bo yĩme kèpĩ nYesu kékua. ² Ke yé bè do túmè: Ti báá ò pĩ ndibanni mièke, ti yàà bo cé ndikpànni benitibè cuokè.

Onitipòkù wèè còú nYesu yuu tudààrí

(Wénté Matie 26:6-13 nè Isãã 12:1-8)

³ Kè Yesu ríbo Betannii Simɔɔ dikànni cǐtètè. Bè kàri dìi mǎnni ke yo nkòo nitipòkù mǎu taroo ke tǎ dimátidènni péiri, kè di piéké tudààrí idíítí dieyi kou bè dǎnnè wè mutie bè tú mù náàrí, kè di bǎóté kécóú nYesu yuu tudààrí. ⁴ Kè dèe yonke bèmabè be mièke kè bè nnáá mbemáà ke tú: Ba nkpeí nte kòò càke de kóò tudààrí. ⁵ Ti na bá nhò fité dibenni tǎmmú díítí kèpǎmmú beçiribàà?

Kè bè ñkpannè de kóo nitipòkù. ⁶ Kè Yesu bè náké ke dǎ: Yóunè we, dè dǎmmè kè di caàri o yèmmè? Ó dǎò medǎòrímè sààmè mme n kpéí. ⁷ Ke yé di yó mbonèmèmu beçiribè, di bo na kè bè dǎò mesàà ndi dǎò dìi mǎnni, mí mme nyí yó nhã ke di bonè. ⁸ Ó na ndǎòmè ò pǎnke me ndǎò, kè nh ãnné tudààrí kè m bo mbaànè n fǎti. ⁹ Timómmǎnti nti n di náámmè kutenkù kumǎu mièke bè bo náké dè medestímè kó tináànì bè bo náké de kóo nitipòkù dǎò dè, kéndenniní o kpéí.

Sudaasi do dómè kẹ́pí nYesu

(Wénté Matie 26:14-16 nè Duku 22:3-6)

¹⁰ Kẹ́ Sudaasi Isikadiyoti, Yesu tancóùmbè τερπίτè nè bèdébè kòò mǎu κῶτε κέyà ikuó niùbè kó bekótíbè κε bo bè pĩ nYesu. ¹¹ Bè tí kèè dìì mǎnnì kè dèe bè narike kè bè dǎ bè bo ò duó nyidíítí. Δε mǎnnì kè Sudaasi nwanti dimǎnnì sààrì ò bo díínnè dì kè bè pĩ nYesu.

Yesu nè o tancóùmbè yommè diyentébanni kó mudii

(Wénté Matie 26:17-25 nè Duku 22:7-14, 22-23 nè Isāā 13:21-30)

¹² Pě̀èbè bèè í κῶρεnè mutie mùù muuti pẹ̀è kó dibanni yiè kètirì bè ã̃ fié dì diyentébanni kó ipe, kè Yesu tancóùmbèe ò beke κε dǎ: Yé a dǎ ti κῶτε kè kè da bénné diyentébanni kó mudii?

¹³ Kè Yesu tǎ nho tancóùmbè bèdébè kè bè nàké κε dǎ: Κῶτεnè dihei miεke, di bo conè onitidǎu mǎu kòò tǎ didúù nè meniε nkè dí ò tǔnnε. ¹⁴ Kòò tǎ dè, dí nàké δε kó τεcĩētè yiè nke dǎ: Okótì tú yé ò yóó di kùù dieku miεke diyentébanni kó mudii nè o tancóùmbè? ¹⁵ Ò bo di benke kudieku diekù kudǎnkù ïnkè kè kù tǔnte páíí, demǎu kè dè bo ku miεke, dende di yóó ti bénnémè diyentébanni kó mudii.

¹⁶ Kè Yesu tancóùmbèe íté kékῶte dihei miεke, kénsǎ ndè dǎ nYesu do bè nàkémè, kè bèe bénné diyentébanni kó mudii.

¹⁷ Kuyuoku kè Yesu tuǎkoo nè o tancóùmbè τερπίτè nè bèdébè. ¹⁸ Bè kàrì dìì mǎnnì κε yo nkè Yesu bè nàké κε dǎ: Móm̃muǎ nwe n di náámmè di kòò mǎu nè wè ti wē nke yo nweè yó n fíté.

19 Kè be yèmmèe caàrè bá wè kòo ò beke ke dò: Mí nwaà? 20 Kè Yesu bè tǝ́ńńé ke dò: Díndi n tancóumbè tɛpíítè nè bédébè kòo mǝu nè wè ti wǝ ndibuu dimáá miéke. 21 Onìtibire yóó kúmu, tì wǝrimè de kpéí, wèè né bo fíté Onìtibire ò bo yà. De yiè nkè bè do í ò peité dè na ntǝũ.

*Yesu daúmmè Mudisààmù kó ikuó
(Wénté Matie 26:26-30 nè Duku 22:15-20 nè 1
Kòdenti 11:23-25)*

22 Bè yo ndii mǝnni kè Yesu túóté pǝè késǎnte Kuyie nkédeè kòo wérí kédúo nho tancóumbè ke dò: Cáákénè, die ndeè benkú ke dò m pǎ n kǝnti di kpéí.

23 De kó difǝnkúò kǝtúóté fɛbòòfè, késǎnte Kuyie nké bè duó nkè bèe yǎ bɛmǝu. 24 Kè Yesu bè nǎké ke dò: Die ndeè benkú n yǝ, bè yó n kuǝ kè mǝe cóú, Kuyie nyóó taunnèmè benìtibè kumáá, mǝè yóó cóú kusǝkú kpéí. 25 Timómmǝnti nti n di náámmè n tǝnke í yóó yǎ menàà, nkè dè í tú m bo wǝte kǝyǎ dii yiè mɛpǎmmè Kuyie nkprààtiyuu miéke.

26 Bè dèntè dii mǝnni Kuyie nkó yesǎ nkédeè kédeke Odífie tǎri.

*Yesu do yǝmmè o tancóumbè bo ò yóu
(Wénté Matie 26:31-35 nè Duku 22:31-34 nè Isǎã
13:36-38)*

27 Kè Yesu nǎké o tancóumbè ke dò: Di bo n yóu dimǝu ke yǝ ti wǝrimè ke tú: M bo poté opecǝnti kè ipee cíété. 28 M bo yǎnté dii mǝnni, m bo niité kékǝte Kadidee ké ndi baa.

29 Kè Pierii ò tǝ́ńńé ke dò: Bá kè betǝbè da yóu mí mbáá da yóu. 30 Kè Yesu ò nǎké ke dò: Mómumu nwe

n da náammè, yíe nkó keyènkè tekote bo nyóó kuɔ mmédérímè kàa yete kuce metāāti ke tú a í n yé.

³¹ Kè Pierii yete ke dò bìtì! Bá kè bè bo n wēnnénè kékúɔ m báá da yóu.

Kè betòbè múnke me mbéi.

*Yesu báámmè Kuyie Setisemandee miéke
(Wénté Matie 26:36-46 nè Duku 22:39-46)*

³² Kè bèe tuɔke dibòri mari kè bè di tu: Setisemandee kè Yesu náké o tancòumbè ke dò: Nkarinè die kè n kote kébántè Kuyie.

³³ Kòo nneínè Pieri nè Isaku nè Isāā, kòo kōmbùòtì nduò kòo yèmmè cààrè. ³⁴ Kòo bè nàké ke dò: N yèmmè meè cààrè mediè mmómommeme kè dè n tonté, nkpaánè die ndi né báá yè nkéduó.

³⁵ Ke dètóo sámpòrè kénínkú késínné kébántè Kuyie nke dò: Kè dè bo yie ndimònni dii, mmeféùtímè kperi, n dèténè. ³⁶ Ke mbáá nKuyie nke tú: N cice a nōmmu demou a yóu kè m báá yà fe mbòòfè mēféùtímè kofe. Á dòò a dómè kè dè bá ntú n dómè.

³⁷ Kòo nwētíní o tancòumbè borè ke sò mbè yè nke duó, kòo beke Pieri ke dò: Simò a yè nke duómaà? Á í na ke bo nwúó tewebiètè mēfitímè mēmáà miékaà? ³⁸ Nwúóonnè ke báá nKuyie nkè mesòummè báá di na. Meyèmmè mie dómu kédòò mesàà, nkè tikònti né kpa muwērímú.

³⁹ Kòo wēte kékprénté, kémbáá nKuyie, ke náá nhò baa do náá ntì. ⁴⁰ Kéyíé kéwētení o tancòumbè borè ke sò mbè yè nke duó kè be nuɔ ncéèke, bè í nyà bè bo ò nàké tì.

⁴¹ Ò wētení dii mōnni kuce metāāmmè ké bè nàké ke dò: Di wēte ke duómu keompua? Dè dòò ke

dèèmu, dimònni tùòkemu kè bè bo fíté Onìtibire kè benitiyeibe dè pĩ. ⁴² Íténè kè tí kote, ntenè wèè yó m pĩ ke tùòkení.

Bè pĩmmè Yesu

(Wénté Matie 26:47-56 nè Duku 22:47-53 nè Isǎã 18:3-12)

⁴³ Yesu kpáá ke me nnáá nkè Sudaasi, o tancóumbè tɛpíítè nè bèdébè kóò mǎu tùòkení ke neínè ikuó niúbè kó bekótíbè nè ikuó wǎǎbè nè Kuyie ncíètè kó bekótíbè tǒnni bè, kè bè to yese nè yedùrè. ⁴⁴ Ke sǎ nwèè yóó fíté Yesu ò nàké ditínni ke tú: Kè n dǎu nwe, koò ǎrí, di banté ke dǎ weñwe, kóò pĩ ké nhò bǎa mesàà. ⁴⁵ Ò tùòkení dii mǎnni Yesu borè ke pǎnke dǎ: Okótí!

Kédeè kóò ǎrí. ⁴⁶ De mǎnni kè de kó benitibè pǎnke munnéní kǎpĩ nYesu.

⁴⁷ Kè Yesu tancóumbè kóò mǎu nǎte disìè kéhei nkédáte ikuó niútì diewè kóò tǒnti toò. ⁴⁸ Kè Yesu bè nàké ke dǎ: Di kǎtenni yese nè yedùrè ke bo m pĩ ke dò n tú onitikòuti. ⁴⁹ Nh ò mbo yewe yemǎu di cuokè ke di tiè nKuyie nnáǎnti Kuyie ncíètè mièke bá di í m pĩ, dè tùòke kè dè bo dǎò tì wǎri ke yǎmmè mme.

⁵⁰ De mǎnni kòò tancóumbè bemǎu ò yóu kécoké.

⁵¹ Kòò dapaà mmǎu nkpaá kòò tũ nke dáátì kuyààkù máá kè bè ndó kóò pĩ, ⁵² kòò fíinko kuyààkù kécoké mebii.

Bè bekénèmè Yesu

(Wénté Matie 26:57-68 nè Duku 22:54-55, 63-71 nè Isǎã 18:13-14, 19-24)

⁵³ Kè bèe kǎtenè Yesu ikuó niútì diewè cíètè, ikuó niúbè kó bekótíbè nè Kuyie ncíètè kó bekótíbè nè ikuó wǎǎbè, kè bèe tíí nde borè. ⁵⁴ Kè Pieri ntũ

nYesu ke díetirì, ke yàa tannènko ikuó nùtì diewè kó kudànkù miεke, kénkari tihāpòntì borè, ke iiri muhāá.

⁵⁵ Ikuó nùbè kó bekótíbè nè dibeéntínnì kè bè nwanti Yesu dḡḡ tì, tìi bo nte kè bèε ò kùḡ bá bè í mpèté. ⁵⁶ Kè besükùbè nsoú nke náá nYesu nu ncákemu bá bè tetì í mmáá. ⁵⁷ Kè bèmabè nyiiti ke sou nke tú: Ti kèè kòo tu ⁵⁸ ò bo pònte Kuyie ncíètè benìtibè maá tè nè be nou kémaá tetetè yewe yètāāti miεke tètè í yó ntú benìtibè maá tè.

⁵⁹ Bá nè memme be tetì í mmáá.

⁶⁰ Kè ikuó nùtì diewè íté díínnì cuokè kébeke Yesu ke dḡ: Á í yóó ténné tìmatàà? Benìtibè bie nyé nha dḡḡ ba?

⁶¹ Kè Yesu ncíéké, ò í mbéi ntìmatì kè ikuó nùtì diewè yíé kóò beke ke dḡ: Fḡḡ tu Kirisi Kuyie nti sántí kù kó debiraà? ⁶² Kè Yesu ò ténné ke dḡ: Éε n we ntú, kè di bo yà Onìtibire kòò kàri Kuyie mmuwērímú mumḡu yìè mbakù you, kóò yà kòò cutinì nè yewetè kéínkè.

⁶³ De mḡnnì kè ikuó nùtì diewè kēté o yaàbòrì, kébéi nke dḡ: Dè ténke dòmmu ti nḡḡà nwèè bo náké ò dḡḡ mèè yèinaà? ⁶⁴ Di kèemu ò sáámmè Kuyie, di yèmmè dòmmε?

Bemḡu kè bè dḡ: Ò dò nkékuḡmu.

⁶⁵ Kè bèmabè nhò sùu tinóntḡḡtì, kékāá nho ìkè kuyààkù ké nhò puotì yenacèkuute ke náá nke tú: Banté wèè da poté.

Kè tihāpòntì nhò bèmmu.

*Pieri nènnimè Yesu
(Wénté Matie 26:69-75 nè Duku 22:56-62 nè Isāā
18:15-18, 25-27)*

66 Kè Pieri nkpaá ke bo ketenkè kudànkù kè ikuó niùtì diewè kóo nitipotōntì mǎu tǔkēnì, 67 kényà Pieri kòò ìiri muhǎá, kòo ò wènté mesàà, kóò nàké ke dǎ: Fǎ nha múnkē do tǔmmu Yesu Nansareti kou. 68 Kè Pierii nenni Yesu ke dǎ: N yí banté a dǎ kè n nàké tì.

De kó difōnkúò ke íté kudànkù kéntati kukpǎnkpǎnkù kè tekotēe kuó. 69 Kè weè nitipòkùu wēte kóò yà kénáké bèè dè bo ke dǎ: We nni tǔ be kóò mǎu nwe, kè Pierii wēte kénenni.

70 Kè dè nyóó yíé kè bèè dè bo kè bèe náké Pieri ke dǎ: A mènke bè wēñnèmu ke yé a tǔmè Kadidee kou ke náá nKadidee kó tináañtì. 71 De mǎnni kè Pierii parikè ke dǎ: N tǔ n yí yé onìtì di me nnáá nwèè kpéí, kè n sǔmmu Kuyie nni ncǎǎ.

72 Dende bàmbà nkè tekotēe kuó nkuce medérímè kè Pierii dentení Yesu sòò ò nàké tì ke tǔ: Tekote bo nyóó kuó nkuce medérímè kàa parikè kuce mètǎati ke tǔ a í n yé. Kè Pieri nkuò.

15

*Bè do dakémè ke bo kuó Yesu
(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Duku 23:1-5 nè Isǎǎ
18:28-38)*

1 Dikǔnweñni sèi, ikuó niùbè kó bekótíbè, nè Kuyie ncfētè kó bekótíbè nè ikuó wǎǎbè nè dibeéntǎnni dimǎu, kè bèe tíi nke bo yà bè yóó yímè Yesu, memme kè bèe ò bou kékatenè kéduó mPidati Odommu kǎbe kóò kùmandáà. 2 Kè Pidatii ò beke ke dǎ: Fǎǎ tu Sifube kóo kpààtǎà? Kè Yesu ò tēñné ke dǎ: A ti mbéi.

³ Kè ikuó nìùbè kó bekótíbè nnáá nYesu nu ndòò dè. ⁴ Kè Pidatii wête kébeke Yesu ke dò: A í yóó ténne tìmatàà? A í yo bè tu a dòò dèè kó dimàà?

⁵ Bá Yesu ténke í nténné tìmatì kè dèe di Pidati.

Pidati yèmmè bèe baaké Yesu kéfínko Barabaasi
(Wénté Matie 27:15-26 nè Duku 23:13-25 nè Isāā 18:39-19:16)

⁶ Bá dii yentébanni mieke Pidati do ãã fīi nkukpetínkù kumáà ndi ditīnni yē nwèe fīi nkù.

⁷ Ke sò mbè kpetí onìti mǎu kòo yètìrì tú Barabaasi nè o kǎbe, ke yé bè do yetemè okpààti kpeti, kè dikpànni ànné kè bèe kuǎ onìti. ⁸ Kè ditīnni kǎte Pidati boré, kóò nàké ke dǎ, wèe bè dǎò ò ãã bè dǎòmè. ⁹ Kè Pidatii bè beke ke dǎ: Di dǎ n fīinko Sifube kóo kpààti nweà?

¹⁰ Ke yé ò do yémèmu ke dǎ nyikuó nìùbè kó bekótíbè pī nYesu be mieke ò péi mèè kpéi nke. ¹¹ Kè ikuó nìùbè kó bekótíbè nsukíi ditīnni kè di bo duó nkè Pidatii fīinko Barabaasi. ¹² Kè Pidatii yíé ké be beke ke dǎ: Di né dǎ n yīme di tú wè Sifube kóo kpààti? ¹³ Kè bèe wekii ke dǎ: Baaké we kudapāāti īnkè! ¹⁴ Kè Pidatii be beke ke dǎ: Ò dǎò òmmè yei? Kè bè dǎke wekii mediè nke dǎ: Baaké we kudapāāti īnkè.

¹⁵ Kè Pidati ndó ditīnni yèmmè bo narikemè ke fīinko Barabaasi kéduó nkè bèe puotí Yesu yedá kédeè kòo ò duó ntihāāpǎnti kè ti bo ò baaké kudapāāti īnkè.

Bè ínnémè Yesu ipo

(Wénté Matie 27:27-31 nè Isāā 19:2-3)

¹⁶ Kè tihāāpǎntii tannè Yesu Odommu kǎbe kóò kùmàndàà cǎtè, bè kàrì dè ke bekù, ke tíi

ntihāpòntì timəu. ¹⁷ Kóò dàtínné diyāàbòrì wūōrì kécitì ípo kóò ínné, ¹⁸ kédeè ké nhò daú ke tú: A boà f́ nSifube kóo kpààtì!

¹⁹ Ke puotì o yuu kuhāri koò tīū tinóntōūtì, ke ninku ke sīnko o ùkè ke dò mbè ò dɔu. ²⁰ Bè ò daá dìì m̀ǹǹǹ k̀ens̀anǹ k̀ed̀eite diyāàbòwūōrì, k̀eẁete kóò dàtínné o yààtì, kóò yènné diheì ke bo ò baaké kudapāātí ñnkè.

Bè baakémè Yesu

(Wénté Matie 27:32-44 nè Duku 23:26-43 nè Isāā 19:17-27)

²¹ Kè Sidenni èi kóo nìtì m̀ò̀ nkūntinì kupaku kè bè ò tú Siməə, Adekisāntiri nè Dufuusi be cice, kè tihāpòntìi ò pī nnè muwērímú kéduó nkòo tɔ Yesu dapāātí. ²² Kè bèe kətenè Yesu Kodikotaa (dèè tú kuyukōū), ²³ kóò duó mmenaa mmèè kərenè mutie mùù k̀ò̀ kuyonku bá Yesu í nyie nkéyà. ²⁴ Kè bèe ò baaké kudapāātí ñnkè, kətāā tété kətótì o yààtì. ²⁵ Diyie do berinè tewebiètè mèwèi ndi dikūnweñnì kè bèe baaké Yesu kudapāātí ñnkè, ²⁶ kəwāri mùù kpéí nte kè bè ò baaké ke dà: Sifube kóo kpààtì, kédanne kudapāātí yómmè. ²⁷ Kébaaké benitikòùbè bèdébè, òm̀ò̀ o bakù youú, ot̀ò̀ kucà̀nku. [²⁸ Mèmmè kè dèe doò tì wārimè ke tú: Bè ò wènnénè benitiyeibe.]

²⁹ Ke bè mpēnkù koò sàā nke bəkii yeɣə ke tú: Hé! F́ nwèè do tú a bo pònte Kuyie nčētè kémaá tetetè yewe yètāātì mieke, ³⁰ deeté amáà! Cúténì kudapāātí ñnkè.

³¹ Ikuó nìùbè kó bekótíbè nè ikuó wāàbè kè bè ndaú Yesu ke náá mbemáà ke tú, ò deeté betòbè ò me nyí na ke bo deeté omáà. ³² Kirisi Isidayeεribe kóo kpààtì,

cúténí kudapãáti ñnkè kè ti yà kéntá. Bè do baaké bè kòò pεénnè, kè bè múnke nhò sãã.

Yesu kumè

(Wénté Matie 27:45-56 nè Duku 23:44-49 nè Isãã 19:28-30)

³³ Diyìè cómmú dìi m̀nni yeyo kè dèe biite ketenke kemou kémbi kè dè yàà tuokenè tewebiètè mètàãti. ³⁴ Tewebiètè mètàãti m̀nni kè Yesu kuó mmediè nke d̀: Edoyii, Edoyii, damasabakitanii (dèè tú: Kuyie, nKuyie, ba nkpeí nte kàa n yóu!).

³⁵ Bèè dè bo kè be kó bèmabèe keè, ke béi nke d̀: Keèè ò yumè Edii.

³⁶ Kè be kòò m̀u coké kéméúnní dis̀sũs̃ menéyãã nkécóó nkuhãri yómmè kéyoutoo Yesu kòò bo yà, ke náá nke tú: Yóunè kè ti yà Edii bo katení kòò cũnní kudapãáti ñnkè.

³⁷ Kè Yesu kuó mmediè, kètõte.

³⁸ Kè kuyààkù kùu do pi Kuyie ncĩètè miεεe ikuó nentì kó kudieku kè kùu kèté de ñnkè nè difũ̀ní. ³⁹ Kè Odommu kó kuhããp̀nkù kùu ni tihããp̀nti tek̀utè (100) kè kù còmmú Yesu ìkè kéyà Yesu ku m̀è botí kébéi nke d̀: We nnitì m̀enke tú Kuyie mBire nde!

⁴⁰ Kè benitipòbè mabè dè bo ke cómmú medétimè ke wúó. Bèè kó bèmabè tu: Maari Makitadaa eì kou nè Isaku dedap̀umbire nè Sosesi be ỳ Maari nè Sadowbee, ⁴¹ bèè do ò neitinè ke pĩ nho tómmú ò bo dìi m̀nni Kadidee, nè benitipòbè t̀bè péu bèè do ò neinè kékote Sedisademu.

Bè kũnnémè Yesu

(Wénté Matie 27:57-61 nè Duku 23:50-56 nè Isãã 19:38-42)

42 Kuyuoku bè do ãã tũntɛ kù deməu kè dè né wenté teom̄pùtè, 43 kè Sosefu Adimatee èi kou, kòò tú dibeéntĩnni kou kè bè ò dé, kòo bàa Kuyie nkprààtiyuu bo tuəkɛnímè, kòo kɔtɛ nè dikōmbùò kényà Pidati kóò mɔɔ dinùù ke bo kũnné Yesu. 44 Kè Pidatii keè Yesu kumè mɛcãã, nkè dèe ò di koò yu kuhããpònkù ké kù beke, ke bo yà Yesu ku kè dè m̀ntɛ yoo dè í m̀ntɛ. 45 Kè kuhããpònkùu ò nàké, kòo duó ndinùù Sosefu kòo bo túóté Yesu. 46 Kè Sosefuu donté kuyààkù kécũũnni Yesu kudapããtí, koò p̄ũ, kédóú nkufõti miɛke bè keú kù dipèri miɛke, kédeè képoo nkutáárí. 47 Maari Makitadaa kó dihèi kou nè Maari Sosesi yõ ke bè nwúó mbè ò dɔú ndè.

16

Yesu yãntémè

(Wénté Matie 28:1-8 nè Duku 24:1-12 nè Isãã 20:1-10)

1 Kè teom̄pùtèe p̄ɛ̀tè kè Maari Makitadaa èi kou nè Maari Isaku yõ nè Sadowbee kè bèe donté mɛkùò nkunɔú natikù kōmɛ ke bo kɔtɛ képe nYesu. 2 Ké pike cutɛ dìmáási kó dikũnweñni kèntuɔkoo kufõti borè kè diyie yènni. 3 Kè bè mbékú bɛmáà ke tú: We mbii yóó ti pootɛ kufõti kó kutáárí.

4 Bè wèntóo dìi m̀nni kénsó nkuu táárí pòòtɛ. 5 Kè bèe ta kufõti miɛke, kényà odapàà mm̄u kòò kàri, ke dáátí tiyààpéitì kè kufõwáá mbè p̄i mm̄ediè. 6 Kè weè dapàà mbè nàké ke dò: Kufõwáá mbáá di p̄i, di wanti Yesu Nansarɛti kou nwe bè baaké wè kudapããtí ñnkè. Ò yãntému ke ité, ò í kpaá diɛ, ñtenè bè sòò ò dɔú dè. 7 Kɔtenè kénáké o tancóumbè nè Pieri

ke dò ò niité Kadidee, di bo ke nhò sǝ́ńké kéndònnè ò sòò di nàkémè.

⁸ Kè bèe yènní kécoké kè be kǝ́nti au bá bè ténke í te bemaà, bè í ndaátí kénáké òmòu timati, ke yé kufǝ́waá ndie nke bè autémè.

*Yesu benkemè omáà Maari Makitadaa eì kou
(Wénté Matie 28:9-10 Isǝ́a 20:11-18)*

[⁹ Dimaási yie kó dikǝ́nweńni ndi Yesu yǎ́ntémè, kékété kèbenke omáà Maari Makitadaa eì kou, ò do bèti wèè miéke yebákè yèyiekè. ¹⁰ Kòo kǝ́te kénáké bèè do neitinè Yesu, ke sǝ́ mbè kuò nYesu kó mukǝ́ũ. ¹¹ Bè kèè dù mǝ́nni Maari túmè Yesu yǎ́nté kòo ò yà bá bè í ntì tá.

*Yesu benkemè omáà otancǝ́umbè bèdébè
(Wénté Duku 24:13-35)*

¹² De kó difǝ́nkúò kòo tancǝ́umbè bèdébè nkǝ́ri depaa nkòo bè benke omáà kè de ncaǎ́nnè ò sòò benkemè omáà Maari. ¹³ Kè bèe wǝ́tení ke múnkèe tì nàké betǝ́bè bá bè í ntì tá.

*Yesu do tǝ́mmè o tancǝ́umbè
(Wénté Matie 28:16-20 nè Duku 24:36-49 nè Isǝ́a
20:19-23 nè Yesu Tǝ́rè 1:6-8)*

¹⁴ De kó difǝ́nkúò ke né benke omáà o tancǝ́umbè tǝ́pítè nè omáà ke sǝ́ mbè kǝ́ri ke yo nkòo bè kpannè bè í tǎ́mè ke dò nhò mènke yǎ́nté. Kè be yèmmè kpaá kpeńni, ke yé bè do í tǎ́mè bèè tu bè ò yà koò yǎ́nté be kpeti. ¹⁵ De mǝ́nni kè Yesu bè nàké ke dò: Kǝ́tenè kutenkù kumòu kénáké Tináańsàati benitibè bema. ¹⁶ Wèè bo tì yie nkè bèe ò ǎ́nné bàtémǝ́mù Kuyie mbo ò deeté, kè wèè í tì yie nkùu ò kpetínné. ¹⁷ Ntenè bèè bo yie mbè yó ndǝ́ari tii dieti: Bè bo mbeti yebákè nè n yètirì, kénnaá ntináańcanti.

18 Bè bo mpĩ nyiwààke bá ì í bè dǎmmù, kè bè yǎ mutie mùù kǎù mù báá bè dǎdǎ mèyeyi mmamè, bè bo nnǎnku be nǎu be muǎmbe ìnkè kè bè mierí.

*Yesu wète ke dèkemè kèĩnkè
(Wénté Duku 24:50-53 Yesu Tǎrè 1:9-11)*

19 Ti Yiè nYesu bè nǎké memme kédeè, kè Kuyie nhò tǎóté, kédekenè kèĩnkè, kòo kari Kuyie mbakù yóú. 20 Kè Yesu tǎncǎmbèe kǎte tipĩtì tímǎu kénnáante Tinǎǎnsǎtì, kè ti Yiè mbè bonè, kè bè dǎdǎri tidietì, kè dè benkú bè nǎá ntì tímè tímǎmmǎnti.]

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 1 Jun 2022

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16